

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izjemoma nedelje in praznika. — Inzerati do 30 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50 od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4.— Popusti po dogovoru, inzerati davki posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.— za tiskarstvo Din 25.— Reklami se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica 6a. &
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-36

Podružnice: MARIBOR, Stromayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska 6, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Stromayerjeva ulica 1, telefon št. 66; podružnica uprave: Kocemova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 144
Poštna številka v Ljubljani št. 10.361

Demonstracija Nemčije in Italije:

Napetost zaradi Španije zopet narašča

Izstop Nemčije in Italije iz kontrolnega sistema je položaj zelo poostрил — Francija in Anglija vztrajata pri politiki nevmešavanja — Ako bo Nemčija izvajala represalije, utegne priti do hudih konfliktov

London, 24. junija. o. Po naročilu svojih vlad sta poslanika Ribbentrop in Grandi včeraj dopoldne izročila predsedstvu nevtralnega odbora dve notii, s katerima nemška in italijanska vlada odpovedujeta svoje nadaljnje sodelovanje pri pomorski kontroli. Obe notii sta popolnoma enaki. V njih vladi ugotavljata, da pri poslednjih pogajanjih v Londonu nista bili deležni niti minimalnega zadoščenja zaradi poslednjih incidentov v španskih vodah in da zaradi tega sodita, da bi bilo vsako nadaljnje sodelovanje iluzorno. Njune zahteve po zadoščenju so bile minimalne. Nemčija in Italija bi se bili zadovoljili z demonstracijo vojnih ladij vseh štirih kontrolnih sil pred Valencijo in s tem, da bi se valencijski vladi zagrozilo z zaplenbo vojnih ladij v primeru, da bi se taki napadi na kontrolne ladje ponovili. V takem primeru naj bi se vojne ladje, s katerimi razpolaga valencijska vlada, izročile eni ali drugi nevtralni sili, ki naj bi jih čuvala vse do zaključka državljanske vojne. Kar se tiče preiskave, katero zahteva angleška vlada glede obeh napadov na križarko »Leipzig«, sta se italijanska in nemška vlada v svojih notah postavili na stališče, da bi bila taka preiskava odveč, ker so zanje podrobna poročila poveljnika nemške križarke »Leipzig« povsem merodajna. Njima je sedaj le na tem, da valencijska vlada da zadoščenje. Valencijski vladi je treba dokazati, da nemške in italijanske vojne ladje ne sodelujejo pri mednarodni kontroli v španskih vodah zato, da bi se izpostavljale napadom sovražnih podmornic in letal.

Poslanika Ribbentrop in Grandi sta predsedniku nevtralnega odbora lordu Plymouthu hkratu s poudarkom izjavila, da odpoved nadaljnjega sodelovanja pri mednarodni kontroli se ne pomeni, da Italija in Nemčija izstopata iz mednarodnega kontrolnega sistema odbora, ohranijo pa odgovornost za sodelovanje v organizaciji mednarodne kontrole dne 12. junija, nego le da enostavno prenehata izvršiti dolžnosti, ki sta jih imeli v okviru mednarodnega sistema za kontrolo v španskih vodah.

Vse samo iz idealizma...

Berlin, 24. junija. AA. Havas: Današnja »Allgemeine Zeitung« piše, da Italija in Nemčija ne bosta odstopili svojih ladij iz španskih vod, ampak bosta samo umaknili ladje z mednarodne kontrole. List piše, da bo nemška vlada še dalje politično sodelovala v odboru za nevmešavanje in izvrševala kontrolo okoli Španije na lastno pest ter se pri tem ne bo ozirala na navodila odbora za nevmešavanje. Nekateri diplomatski krogi vedo povedati, da je nemška vlada omilila svoje stališče na nasvet Mussolinija.

»Berliner Börsenzeitung« piše, da mora pohvaliti zmernost nemške vlade. Toleranca nemške vlade nima ničesar sodobnega v vsej zgodovini Evrope po svetovni vojni. Italija in Nemčija delata iz idealizma brez sebičnosti. Ti dve državi delata samo iz idealizma, ker hoče rešiti španski narod njegovega trpljenja. Če bodo rešili morški roparji še nadalje napadali nemške ladje, tedaj se Nemčija ne bo več naslanjala na zapleteno pravno razpravljanje in tudi ne bodo računali z izrednimi obziri, ki vodijo Edena napram tem morskim roparjem.

Možne posledice

London, 24. junija. AA. Reuter: Večina londonskih listov piše, da je napetost nekoliko popustila, ker je Nemčija izjavila, da ne bo proti Španiji podvezala nobene direktne akcije. »Daily Telegraph« posebno poudarja, da sta Italija in Nemčija sklenili, da sta ostaneta v odboru za nevmešavanje. To pa še ne pomeni, da obe državi ne bosta pošiljali čet in vojnega materiala v Španijo. Vendar pa se list boji praznote, ki je nastala v kontroli zaradi odhoda Italije in Nemčije.

Komentarji nemškega tiska

Berlin, 24. junija. AA. »Völkischer Beobachter« piše o odločitvi nemške in italijanske vlade in pravi, da naj sedaj nikdo ne zameri ali pa očita Nemčiji in Italiji, da sta to storili. Nemčija in Italija sta sodelovali v kontroli, dasi sta bili takoj v začetku prepričani, da je že izhodna točka tega dela napačna. Toda nemške vojne ladje niso bile zgrajene zato, da bi bile predmet za kakše preiskovalne komisije v Londonu ali Parizu ali pa da bi bile tarča za boljševiške motilne mišle. Hočemo postaviti samo eno vprašanje: Kaj bi storila Anglija v takem primeru?

»Lokalanzeiger« piše, da je bilo blazno zahtevati od kakšne vesile, da naj mirno gleda, kako ji potapljajo njene vojne ladje. Nikdo ne more tajiti ogromne odgovornosti državnikov v Londonu in Parizu. »Berliner Tagblatt« piše, da se Italija in Nemčija nista umaknili iz odbora za nevmešavanje. To dokazuje, da se obe dr.

žavi zadovoljujejo samo z najmanjšim. Nemčija in Italija hočeta ostati v odboru tudi zato, da se uradno dokaže, da hočeta obe državi stalno opozarjati druge na to, kaj je škodljivo za mir.

»Germania« piše, da je Nemčija vzela v lastne roke zaščito svojih interesov. Drugi naj nosijo odgovornost za polom kontrolnega sistema.

Kaj pravijo v Rimu

RIM, 24. junija. AA. V zvezi z uradnim poročilom o odstopu Italije in Nemčije iz kontrolnega sistema poučeni italijanski krogi ne dajejo nobenih podrobnih pojasnil. Upajo pa, da bo morda nemški in italijanski sklep razčistil sedanjí motni položaj. Možnosti splošnega spopada zaradi izstopa Italije in Nemčije iz kontrolnega sistema sploh ne upoštevajo. Nevarnost spopada bi utegnla nastati, če bi valencijska vlada še nadalje izzivala.

Nervoznost v Londonu

London, 24. junija r. V Londonu je zavladal diplomatski veleobrat. Zunanji minister Eden ima skoro neprestano posvetovanja s francoskim poslanikom Corbinom. Angleška vlada pa ima malone permanentno konferenco. Na snočnji seji je angleška vlada podrobno proučevala sklep nemške in italijanske vlade, da ne bosta več sodelovali pri kontroli na španski obali in na španskih morjih. V Londonu označujejo položaj kot zelo resen, zlasti z ozirom na morebitni nadaljnji razvoj, vendar pa ne za katastrofalen. V italijanskih in nemških diplomatskih krogih menijo, da Nemčija in Italija za sedaj ne bosta odstopili svojih zastopnikov iz odbora za nevmešavanje. Računajo s tem, da še vedno obstajajo možnosti za nadaljnja pogajanja med Berlinom, Rimom in Londonom.

Londonski listi izražajo svoje razočaranje nad neuspehom pogajanj med štirimi vesilami. »Daily Telegraph« piše, da je jasno, da narodnostno področje, ki je izvršila napad na nemško križarko »Leipzig«, ni dovolj ugotovljena. Zaradi tega bi bila temeljita preiskava bolj na mestu nego represalije. Blokada španskih pristanišč bi pomenila vojni čin, ki bi izpremenil značaj španskega konflikta. Čeprav odbor za nevmešavanje do sedaj ni deloval zadovoljivo, je vendarle treba ugotoviti, da je mogoče ohraniti evropski mir. Ako bi se

sedaj uničila enotna fronta glede Španije in v odboru za nevmešavanje, bi se zopet obnovile vse nevarnosti, ki ovirajo evropski sporazum.

Odmev v Budimpešti

Budimpešta, 24. junija. AA. Vest o izstopu Nemčije in Italije iz nadzorstva v španskih vodah je zbudila v madžarskih političnih krogih veliko senzacijo. Listi naglašajo v zvezi s tem da beleži odbor za nevmešavanje pri nadzorstvu v španskih vodah same neuspehe.

Vtis v Ameriki

Washington, 24. junija. AA. Najprej je zavladal v Washingtonu zelo neugoden vtis zaradi odločitve Nemčije in Italije, da zapuste kontrolo. Vendar pa se je ta vtis nekoliko popravil, ko se je izvedelo, da se Nemčija in Italija ne umikata in odbora za nevmešavanje. Zastopnik zunanjega ministrstva je izjavil, da v takem slučaju ne misli ameriška vlada na kako izvajanje ali spremembo določb o nevtralnosti. Ameriško zunanje ministrstvo bi kaj takega za-

Rusija bo zamenjala pri kontroli Italijo in Nemčijo? Nastalo luknjo v kontrolnem sistemu je treba za vsako ceno zamašiti

London, 24. junija. z. Z izstopom Nemčije in Italije iz kontrolnega sistema je nastala v mednarodni pomorski kontroli v španskih vodah luknja. V krogih londonskega odbora se boje, da bi utegnili to popolnoma obzapraviti kontrolo, če bi to stanje vladalo dalje časa, ker bi mogli to luknjo izkoristiti za to, da vtihtapijo v Španijo nove transporte prostovoljcev in vojnega materiala. Pojavlja se celo sum, da sta Italija in Nemčija s tem namenom izvršili svoj korak. Zatrjuje se, da je v Civita Vecchia že pripravljenih za vkrancje 15.000 novih italijanskih prostovoljcev, določenih, da gredo v Španijo na pomoč generalu Francu. To postopanje bi uničilo vsa dosedanja prizadevanja za nevtralizacijo španske državljanske vojne in razbilo vso politiko nevmešavanja. Zato prevladuje v londonskem odboru za nevmešavanje mnenje, da se mora nastala luknja na vsak način čimprej zamašiti. Sprva se

želo izvajati šele tedaj, če bi se kdo odkrito in jasno začel vmešavati v Španijo.

Nemške vojne ladje zapustile španske vode

Pariz, 24. junija. AA. Havas: Poročajo iz Lagosa, da je tjakaj priplulo nemško brodovje, ki je v službi v španskih vodah. V tem brodovju so oklopnica »Admiral Scheer«, križarka »Nürnberg« in »Karlshöhe« in številne torpedovke z ladjo, ki vozi bencin. Vse ladje so ostale daleč pred obalo. Poveljnik je izmenjal pozdrave z zastopniki oblasti v Lagosu. Ladje odplujejo brez oklopnice »Admiral Scheer« v Sredozemlje.

Po informacijah diplomatskih krogov je v prihodnjih 36 urah pričakovati, da bo italijansko in nemško vojno brodovje, ki je doslej sodelovalo pri pomorski kontroli v španskih vodah, demonstriralno pred valencijsko lukno. Vojne ladje bodo plule mimo luke pod državnimi zastavami in v popolni pripravi za borbo.

je mislilo na to, da bi kontrolni pas, ki je bil dodeljen Italiji in Nemčiji, zasedli s svojimi vojnimi ladjami Francija in Anglija. Sedaj pa je Rusija ponudila, da prevzame kontrolo v tem pasu ter da takoj pošlje potrebno število svojih vojnih ladij. Ta ponudba je izzvala v Londonu veliko senzacijo, ker Rusija doslej ni hotela sodelovati. Izgleda, da hoče Rusija s tem demonstrirati proti Italiji in Nemčiji, ki sta se od vsega začetka najodločnejše protivili temu, da bi se ruske vojne ladje pojavile v Sredozemskem morju. To pa utegne na drugi strani Nemčijo in Italijo prisiliti, da se vrnejo v kontrolni sistem, ker Francija in Anglija nikakor ne mislita na to, da bi se kontrola zaradi bojkota Rima in Berlina opustila, marveč sta trdno odločeni, da se sedaj še bolj poostri in politika nevmešavanja kar najbolj striktno izvajata.

Znižane voznine

Beograd, 24. junija. AA. Dovoljene so polovične voznine na državnih železnicah: članom Zadrugne zveze, ki se udeležijo običnega zbora te zveze 27. junija v Zagrebu. Popust velja od 24. do 30. junija; članom zveze brisrskih in lasuljarskih pomočnikov, ki se udeležijo kongresa te zveze 27. junija v Zagrebu; popust velja od 25. do 30. junija; udeležencem pokrajinskega evharističnega kongresa od 27. do 29. junija v Konjicah; popust velja od 26. junija do 1. julija; udeležencem čebelarstva tečaja in običnega zbora hrvatsko-slavonskega društva od 27. do 29. junija v Osijeku; popust velja od 26. do 30. junija; udeležencem evharističnega kongresa 29. junija v Dječevu; popust velja od 26. junija do 3. julija.

Napredovanje

Beograd, 24. junija. AA. Pri iravnatelj. državnih železnic v Ljubljani so napredovali v 4. skupino 1. stopnje za višjega svetnika dr. Jeglič Zivko, svetnik v 4/2; v 4/2 za svetnika inž. Urbančič Josip, svetnik v 5. skupini in v 6. skupini za poverjenika inž. Golubič Janez, višji pristav v 7. skupini.

Zahteve belgijskih bojnikov

Bruselj, 24. junija. AA. Med avdienco pri kralju Leopoldu III. so delegati bivših bojnikov zahtevali od kralja, da naj vlada takoj odstopi in da naj se razpusti parlament. Kralj je odgovoril, da bo izvedel anketo o tem vprašanju na podlagi svojih suverenih in ustavnih pravic. Nato so delegati bojnikov odgovorili, da bodo drugič prišli v še večjem številu, če ne bo zadoščen njihovim zahtevam. Policija je ob 21. uri očistila trg pred kraljevim dvorom brez odpora s strani meščanstva. Ob 21.50 je bilo okoli dvora vse mirno. Med neredi je bilo na strani policije ranjenih več policijskih agentov in manifestantov.

Borzna poročila.

Curik, 24. junija. Beograd 10 — Pariz 19.4475, London 21.5675, New York 436.25, Bruselj 73.675, Milan 22.975, Amsterdam 239.95, Berlin 174.90, Dunaj 81.80, Praga 15.22, Varšava 82.70, Bukarešta 3.26.

Politični odgovornik

Tujejezični napisi v Ljubljani

Da pomoremo »Slovenskemu domov« pri njegovem domoljubnem lovu na tujejezične napise v Ljubljani, ga opozarjamo na veliki napis na novi stavbi v Franciskanški ulici, ki se glasi: »Collegium Seraphicum«; ista hiša ima nad vrati še drugi tuji napis: »Pax et bonum«. V ostalem pa bo lovec iz Kopitarjeve ulice lahko našel še več takih po drugih ulicah n. pr. Collegium Aloysianum, Vincentinum, nekje se blesti celo napis »Ite ad Josephum«. Ti napisi so našemu dobremu in pobožnemu ljudstvu popolnoma nerazumljivi, kakor mu je nerazumljiva služba božja v istem starem, davno že mrtvem jeziku Izvestni krogi pri nas sploh zelo radi šarijo z latinsčino. Nedavno smo v neki osmrtnici celo čitali: »mea est ultio« — pravi Gospod, kakor da Gospod najraje govori v takem jeziku, ki ga večina vernikov ne razume. Seveda se je učenim gospodom prikerila še ta nesreča, da so v teh treh besedah napravili hudo napako: da bi jih kmalu niti Gospod ne bil razumel.

Kam si zašla,

»Matica Hrvatska«?

»Matica Hrvatska« je bila pred vojno najuglednejša kulturna ustanova na slovenskem jugu. Bila je to ustanova, na katero so bili lahko upravičeno ponosni Hrvati, kakor so jo vzljubili tudi Srbi in Slovenci kot nosilce slovenske in jugoslovenske misli. To je bilo v času, ko je bil njen tajnik pokojni dr. Ante Radić, sicer ideolog hrvatskega seljaškega pokreta, ali navdušen Slovan in prepričan Jugosloven. Bili so to lepi časi, polni svetlobe in nad. Prošli so v nepovrat. »Matica Hrvatska« ni več to, kar je bila takrat. Svetla njena prošlost se je umaknila mrli sedanjosti. Danes izdaja »Matica Hrvatska« za hrvatsko mladino list »Omladinac«, ki objavlja tudi politične članke. V enem izmed teh člankov čitamo ta-le nadvse značilna »abstroumna« razglabljanja: »Džon Bul je razočaran, a francoska Marijana je ustrahovana in osamljena. Nemški Mišel je zopet postal gospodar svoje usode, Italija pa je odločno stopila na stran pobornikov spremembe sedanjega stanja... Zeneva je profanirana in Društvo narodov je postalo konzervativni zmagovalec, katerih glavna skrb je, da očuvajo pridobitve vojne. Tam sedi češka delegacija, a to je delegacija režima, ki drži v svojem suženjstvu milijon Madžarov in nekoliko milijonov Slovakov... Versailleski mir je bil velika tragedija. Nemčija je morala podpisati svojo obojnost v Versailles. S to mirovno pogodbo je bilo tudi Madžarski zmagovano ozemlje za dve tretjini... Mir, vsiljen od zmagovalca premaganca, ali močnejšega slabotnejemu, ni noben mir, marveč tiranija, ki mora izzvati reakcijo. (Kar svet stoji, se je mir, kakor nas uti zgodovina, vedno skledal med zmagovalcem in premagancom! Opomba uredništva.) Zato je nemoralno in perfidno, ako se od sužnja zahteva, naj bo pacifist in naj se izogiba spopadov... V zvezi s povedanim mora biti tudi naša zunanje-politična orientacija... V tem tonu razpravlja o visoki politiki mladinski list »Hrvatske Matice«. Pa najhujše take pride! »Omladinac« je napisala tudi ta-le stavke: »Italija je vstopila v svetovno vojno leta 1915. na podlagi obljube v Londonskem paktu in, razume se, da je ona imela popolno pravico, da zahteva na podlagi Londonskega pakta ono, kar ji je bilo obljubljeno! Kaj se to pravi? In tako piše list, namenjen hrvatski mladini, ki ga izdaja »Matica Hrvatska«! Kleveče češkoslovaško, da drži v suženjstvu milijon Madžarov in par milijonov Slovakov, dasi dobro ve, da se nikjer na svetu nobeni narodnostni manjšini ne godi tako dobro, kakor na češkoslovaškem, proglasa Versailleski mir za tiranijo, pacifizem pa za perfidnost in nemoralnost!

Občinske volitve v Kranju

O izidu občinskih volitev v Kranju smo že v »poročilu«. Na kompromisni listi so bili izvoljeni: Čehenj Karel, Kočnik Ivan, Fock Maks, Novak Janez, dr. Megušar Anton, Holzhauser Fran, dr. Kočvar Fran, Krč Fran, Tomažič Jozef, Bitenc Jos., Gorjanc Fran, Savnik Ivan ml., Colnar Otmar, Toporič Iv., Korbar Fr., Aljančič Jos., Jan. Senk, Strupi Iv., inž. Mlakar Jak., Slavec Iv., Jereb M., Štnk Fr., Zupan L., Zupan Iv., Štepihar Ant., Ciperle L., Gogala Jos., Strupi Jan., Kočnik M. in Rutar Filip. — Škerbec-Sabothyjevje glasilo je pred volitvami v soboto priobčilo članek, ki se je končal s pozivom: »Zatorej na dan volitev brezizjemno vsi na volišče. Volitna pravica je za zavednega volilca tudi volilna dolžnost. Volitve so svobodne. Vsek se bo lahko odločil, ali je za mir in red v občini, ali pa je za stari nepodoben sistem. Zvestoba za zvestobo. Kdor zna živeti za javnost, bo tudi javnost njega poznala. Nergaj nima od javnosti ničesar pričakovati. V tem smislu naj nam bo volitna pravica — volitna dolžnost! Volitna udeležba je bila 34,2%.

Kresni večer v naši dolgi vasi

Najbolj slovesno so zakurili snoči kres naši Trnovčani

Ljubljana, 24. junija. Kresni večer lahko razglabljamo kakor največji dogodek, da ne rečemo narodni praznik. Pri nas je kaj kmalu ustvarjeno razpoloženje za narodni praznik v nekoliko večjem obsegu; malo pripravljenosti, nekajkrat počijo možnarji, rakete siknejo proti nebu in že se zbira cenjeno občinstvo kakor na volejstvu. Tako je bilo tudi snoči. To je seveda prav. Saj veste, najprej se bomo zopet sklicevali na tradicijo. Iz takšnih zadevščin se pri nas ne more nihče norčevati, kajti kresovi, žegnanja, pritrkavanje in možnarji — vse to spada med narodne svetinje.

V resnici je človek srečen, da lahko o tem piše. Prelepa prilika se nam nudi, da zopet zastavimo besedo v slavo Ljubljaničanov: če lahko spravi naše meščane na novo celo kres, ki ga niti ni bilo, pač ne more nihče reči, da so otopeni in da diše po asfaltu. Ne, naši meščani so se zdravi vaščani, kar se tiče zanimanja za takšne tradicionalne ter slovenske dogodke. Niti v priliki jim ni bilo treba pogledati, pa so vedeli, da se bo v Trnovem začelo žegnanje ter da bo zopet rompompom. Junija že vlada v Ljubljani počitniška tišina in meščanski živci pač zahtevajo vsaj malo nedolžnega žegnanjskega hrupa.

Na kresni večer ne kurimo v Ljubljani samo v Trnovem kresa. Če ste bili snoči na Gradu ali na Rožniku, ste lahko videli, da je na periferiji imela kres skoraj vsaka ulica. Nočemo reči, da je res, kar so govorili nekateri zlobni jeziki: Ljubljaničani pač morajo kuriti kresove, da lahko slovesno požgo stare žimnice in podobno blago, ki se posebno nakupijo v stanovanjih ob počitniških selitvah. Kresni večer je pri nas preveč slovesen, da bi smeli govoriti o tako banalnih stvarih. Kakor rečeno, narodni praznik je. Toda spregovoriti moramo, žal, tudi o veliki kapljici pelina, ki je kanila v kupo žegnanjske radosti. Trnovo je bilo snoči brez oficijelnega kresa!

Menda se še ni zgodilo, da bi Trnovčani ne zakurili na kresni večer na Gradaščici velikega kresa. Snoči pa so bili brez njega. Ne bomo trdili, da jim je kdo preprečil kuriti; Trnovčani se niso nikdar bali nobenih prepovedi. Snoči so nas razočarali, to se pravi pol Ljubljane, ki se je zbrala v Cerkevni in Gradaški ulici, na mostu, na Emonski cesti pa še v Dobrih ulici. Zbrala se je v resnici množica, ki jo je treba upoštevati in ki je niti ni treba množiti z znanim političnim meri-

lom. Bilo je zastopano središče mesta. Krakovo in Trnovo pa sta seveda poslala svoje zastopstvo korporativno kakor se spodobi za tako imeniten dogodek in praznik povrh.

Morda vas zanima, kaj smo videli in slišali. Slišala je lahko malo da ne vsa Ljubljana, kako so pokali v Trnovem možnarji in tudi raket niste mogli prezreti. Lahko si pa mislite, kako vznemirjeni so bili meščani nad razsvetljavo cerkve. Pročelje sta ožarjala močna žarometa, na zvonikih pa so prižgane žarnice tvorile razne embleme. Razen tega ne smemo pozabiti, da so Trnovčani posvetili veliko pozornost tudi kamnitemu Janezu na mostu. Kip so obkrožili z vencem žarnic. Bilo je torej vse sijajno, samo kresa ni bilo. Nekdo je iz obupa zažgal kup drva na obrežnih stopnicah precej daleč od pozorišča. To je pa bila prej demonstracija, da ni bilo kresa kakor pošten kres. Prejšnja leta so Trnovčani kurili sode, menda zeljate, v Gradaščici in tudi fiziološki prekelj je precej zgorelo. Vendar Trnovčani ne smete dolžiti, da nimajo več ničesar niti za sežiganje. Trnovo napreduje in letošnji kres je bil takorekoko elektrificiran; namestu zeljnatih kadi so raje porabili nekoliko več elektrike. In nihče jim ne more očitati, da niso dostojno manifestirali svoje žegnanjske zavesti.

Samo ob sebi se pa razume, da Trnovo, ki je vendar veliko, ni bilo brez kresa. Drugi kresovi sicer niso žegnanjski, če niso zažgani pred cerkvijo, toda gore lahko prav tako močno kakor bi ob patroni trnovskega patrona. Tako se je nekaj kadilo na Trnovskem pristanu, tik ob Ljubljani, pa tudi v sami Ljubljani blizu ustja Gradaščice so skušali zažgati nekaj smeti. Kres v Ljubljani je pa spadal pod kompetenco žabjaka. Tudi žabjak noče zaostajati in se pač lahko postavi celo proti bahatemu Trnovemu.

Slabo se je pa izkazal Grad. Nekateri trde, da so na Gradu vse pokurili že v nedeljo, ko je bil kresni večer Rdečega križa, zagovorniki Gradu pa pravijo, da je tudi na Gradu gorel kres, a ga ljudje niso mogli videti, ker je bila luna svetlejša. Videli smo pa velik kres na Krimu in tudi na vseh okoliških hribih je gorelo. Rožna dolina se je pa zbrala na Rožniku. Povsod je bilo slovesno in praznično in meščani ne bodo mogli dolgo pozabiti prazničnega veselja. Ki jih je v tej suši tako nočni doletelo.

Občni zbor TPD

Položaj našega največjega rudniškega podjetja se je zboljšal

Ljubljana, 24. junija. Včeraj popoldne se je vršil občni zbor našega največjega rudniškega podjetja, Trboveljske premogokopne družbe. Kakor običajno, je tudi letos upravni svet izdal tiskano poročilo o poslovanju družbe, iz katerega posamezno nekaj zanimivih podatkov.

Zaradi zboljšanja gospodarskih razmer na svetovnem trgu se je poživila splošna delavnost v Jugoslaviji. Povpraševanje po surovinah je večje in posledica tega je njih podražitev, kar tudi dvig cen poljedelskih proizvodov. Bogata žetev je spodbudila položaj glavne panoge jugoslovanskega gospodarstva, življenjski izvoz je pa vsaj začasno dvignil kupno moč podeželskega prebivalstva. Čeprav smo še daleč od popolne sanacije bančnih in kreditnih ustanov, ki so pod zaščito, vseeno lahko ugotovimo ugodnejši položaj na denarnem trgu, kar je velikega pomena za razvoj industrije in trgovine. V zvezi s tem je treba poudariti večji denarni obtok z vedno močnejšo zlato rezervno Narodne banke in porast vlog pri hranilnicah in bankah. V splošnem so torej izglezi za jugoslovansko gospodarstvo bolj optimistični, a ne smemo pozabiti, da davki in razne davčne stalne naraščajo, zlasti pa so bremena znatno večja v krajih, kjer so podjetja TPD, kar seveda znatno vpliva na konkurenčno sposobnost prizadetih podjetij.

Družba je l. 1936 plačala 23 milijonov din neposrednih in posrednih davkov, a za socialne davke je dala okoli 19 milijonov din. — Tendence na premogetnem trgu je sporedno s povišanjem cen surovin že več mesecev čvrstejša. Povpraševanje po raznih vrstah industrijskega premoga je večje, dočim je bila potrošnja domačega premoga manjša, kar gre na račun izredno mile zime deloma pa občutne konkurence drv. Tudi potrošnja cementa je bila za 11% višja kakor v preteklem letu, a kljub temu odpade na prebivalca le 21 kg, kar je v primeri s potrošnjo v drugih državah še vedno zelo malo. Družba je lani investirala večje vsote za odkop novih premogovnih slojev, a v bodoče namerava povečati električno centralo v Trbovljah, da bo lahko imela dovolj toka za vse svoje obrate. Produkcija premoga je znašala lani 977.420 ton, prodaja 1.009.682 ton, razlika pa je krila zaloga. Cementa je družba proizvedla 53.511 ton, prodala pa 56.683 ton (l. 1935 produkcija 38.993 ton, prodaja 38.944 ton). Prodaja je narasla za 45%. Produkcija apna je znašala 14.441 ton, prodaja pa 13.629 ton. Prodaja se je torej zvišala za 33%.

Iz bilance je razvidno, da so znašale nove investicije 15.189.380 din, v tej vsoti je pa že upoštevan zmesek, določen za povečanje električne centrale. Odpisi na računih znašajo 15.285 din. Zaloga premoga v rudnikih so manjše kakor lani. Na račun dobika in izgube je zabeleženo občutno povišanje družbenih davkov, ki so znašali 9.758.417 din (l. 1935 6.701.243 din). S prenosom iz prejšnjega leta razpolaga družba s čistim dobikom 15.761.263,25 din. Od tega je občni zbor predlagal, da se porabi za dotacijo pokojninskega fonda uradništva 300.000 din, za izplačilo 5% dividende ob delniški glavnici 10 milijonov din, za dotacijo rezervnega fonda 194.940 din, za fantazije upravnega sveta in ravnateljstva 48.821 din, za 1 in pol odstotno superdividendo 2 milijone din in za prenos na nov račun 1.681.501 din.

BILANCA

Iz bilance posameznika: aktiva: montanska posest 42.905.495 din, posest zemljišč in gozdov 5.476.744, visoke zgradbe 16 milijonov 041.251, rudniške naprave 35 milijonov 095.175, strojne naprave 29 milijonov 783.461, predčasno odkrivanje na dnevnih kopih 4.248.161, cementarna in ostali obrati 10.873.843, inventar 7.634, zaloge 17.182.032, gotovina v blagajnah 2.645.178, efekti 2.366.784, debitorji 170 milijonov 314.054, kurzna razlika za izrečeno posojila 1.662.200, skupaj 338.601.813 Din Pasiva izkazuje poleg glavnice 200 milijonov din tudi 21.360.050 din rezervnega fonda, 12.789.926 glavnice rezerve, 35.500.000 din posebne rezerve za kritje valutarnih izgub, kreditorji 35.589.598 din itd.

V splošnem je položaj družbe znatno boljši nego je bil v preteklih letih. Občni zbor se je spomnil tudi pokojnega inž. Milana Sukljeja, ki je bil od l. 1920 član revizijskega odbora družbe. Navzdi so s pietetjo počastili njegov spomin.

Obvestilo

delničarjem Trboveljske premogokopne družbe.

Občni zbor Trboveljske premogokopne družbe se je vršil dne 23. junija 1937. pod predsedstvom gospoda Andreja Lugeta. Odobreni so računi za poslovno leto 1936 in je sklenjeno izplačilo 6 1/2% dividende (nasproti 6%, prejšnje leto), t. j. Din 13 za delnico. Kupon št. 24. se bo vnovčil od 24. VI. 1937. dalje po odbitku davka na dividendo pri družbeni blagajni v Ljubljani in ekspoziturah družbe v Beogradu in Zagrebu.

Lepa vprizoritev igre »Na Trški gori«

Ljubljana, 24. junija. Igro samo vsi poznamo, saj je delo splošno znane avtorice in na šentjakobskem odru je bila vprizorjena že 18-krat. Tudi člani marljivega Vodnikovskega društva v Zgornji Šiški so jo hoteli vprizoriti in sicer v nedeljo 6. t. na prostem, ko je pa jelo deževati, so jo morali prekiniti sredi drugega dejanja. Ponovili so jo 12. t. m. tudi na prostem in tedaj vreme ni nagnalo. Oder je bil lepo opremljen, da je imelo občinstvo pred seboj popolno iluzijo Trške gore. Igra sama je tekla gladko in v lepi povezanosti, zato tudi uspeh ni izostal. Igralci so se dobro živeli v svoje vloge in postavili na oder pestro skupino doljenjske družine. Igra je bila prepletena tudi harmonično v zborih in posameznih igralcih, posebno starih očanec, ki so se odlikovali s svojimi jedrnatimi pomenki.

Vloge so bile v dobrih rokah. Katra (ga. Prestor), okrog katere se suče vse življenje, je dobro odigrala svojo vlogo kakor tudi njen partner Poljanec (g. Rohaček), ki je dokazal, da se bo še lepo razvil. Posebno dober je bil v drugem dejanju in na koncu. Takoj za njima moramo omeniti Maričko (gđ. Kos) in Ljeto (g. Gregor) igralsko in pevsko v duetu prikupen parček, deležen zaslužnega aplavza.

Leza (ga. Možina), prava zvitorepka, je krekko odtehtala svoje nasprotnice v dokaj nevaležni vlogi, ki je pa našla prijeten odmev. Globočnik (g. Vilenpart) je dobro odigral svojo sicer majhno vlogo.

Poglavje zase so bili očanec z mežnarjem in klepetuljo Franco. Boštjanov Miha (g. Ohsersl), prava doljenjska grča, je dobro motril veselo in tragično, kar mu je pri srcu in po boju dano vse, kar je povedal. Izkazal se je spretnega igralca. Zelo dober je bil tudi Zurnov Janez (g. Možina), izvrsten v igri in maski. Občinstvo je izražalo željo, da bi ju rado še videlo. Nepozaben ostane Mežnar Ome (Jančič L.), naravnost impozanten v svoji kreaciji. Tem trem se je pridružil še klepetav Franco (ga. Ropret), ki je močno izpopolnila pestrost omizja. Vsi štirje so podpirali tri ogle hiše. Pohvalno moramo omeniti še Toneta (g. Jančič S.), Pintarja (g. Mlakar) in njegovo hči Majdo (ga. Bisovčar). Zbor je vodil g. Šizmond v splošnem dobro, morda malo prebliko glede na prostor, na kar bo treba v bodoče misliti. Zbor na odru je bil prvi večer bolj uspešen, drugi večer pa nekoliko popustljiv, morda tudi preobilen. V glavnem je bil pa kos svoji nalogi. Avtorici in režiserki ga. Metki Bučarjevi se je na odprtem odru toplo zahvalil v imenu društva za njen trud in spretno režijo društveni predsednik. Občinstvo jo je pa navdušeno pozdravilo. Prejela je lep šopek rdečih nageljnov.

Naši marilji igralski družini moramo k lepemu uspehu čestitati in upamo, da nas bo letos še kdaj tako prijetno presenetila. Društvo zasluži, da občinstvo 3. julija zopet v velikem številu posesti predstavo in se tako oddolži postrovalnim delavcem, ki skrbje, da se vedno bolj vzbuja med nami spomin na Valentina Vodnika.

Umrli je vrl mož

Semič, 23. junija. Danes teden smo položili k večnemu počitku upokojenega finančnega preglednika g. Ivana Geržina. Pokojnik je dočkal visoko starost 83 let. Rojen je bil v Velikem Potoku pri Postojni. Že kot deček je moral Smetekar voziti les v Trst, da je pomagal očetu služiti vsakdanji kruh. Oče je pa kmalu spoznal, da je deček bistre glave in da mu je to delo pretežko. Tudi Janček se je prepiral, da bo kruh voznika pretežak in zato je stopil v železniško službo. Služil je najprej na kolodvoru v Postojni, odkoder je bil poklican k vojakom. Ko je odslužil vojaške in vstopil v orožniško službo, pa ji je že čez nekaj let dal slovo ter vstopil v službo darcarjev. Služil je najprej v Deseniču, kjer se je tudi poročil s svojo izvoljenko Ljuzko Lugačič.

Bil je vedno napreden in zato so ga večkrat premeštili. Služboval je tudi na Vačah, v Brovinci, Kamniku, Šiški, Toplicah na Dolenskem in Črnomlju. Leta 1911 je bil pa premeščen v Semič, kjer je zaključil svojo življenjsko pot in legel k večnemu počitku daleč od rodne grude med belokranjskimi prijatelji in kraj svoje življenjske družice Ljuzke. Pokojnik Ivan Geržina je bil vnet Sokol. Že pred vojno je bil član Sokola na Vačah in v sokolskem duhu je vzgojil tudi svoji dve hčeri Pavlo, poročeno Štrumelj in Angeli, poročeno Jereb ter sinova Stanka, ki je narednik in Milka, ki je poročnica. Bodi vrluemu možu lahka zemlja, žalujočim svojcem naše iskreno sožalje!

Iz Celja

— Sokolske prireditve v storah, Laškem in na Teharju. Sokolsko društvo Store-Teharje bo priredilo v soboto 26. t. m. (v primeru slabega vremena pa na Vidov dan 28. t. m.) ob 20.30 prvi telovadni večer na prostoru pred Sokolskim domom v storah. V nedeljo 27. t. m. ob 16. bo nastop Sokolskega društva v Laškem. V nedeljo 11. julija popoldne pa bo priredilo Sokolsko društvo Store-Teharje javen društveni nastop v občinskem parku na Teharju.

— Novo Sokolsko društvo Gaberje, ki je drugo sokolsko društvo v Celju, bo imelo ustanovni občni zbor drevi ob 8. v telovadnici v Sokolskem domu v Gaberju. Članstvo in prijatelji sokolstva so vabljeni, da se udeležijo občnega zbora v čim večjem številu.

— Dve nesreči. V nedeljo je padel 64 letni brezposelni delavec Ivan Roš iz Zalc tako nesrečno po stopnicah, da si je zlomil desno nogo. V ponedeljek si je 28-letni železniški delavec Franc Dekleva iz Debra pri Laškem pri padcu izpahlil levo nogo. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnici.

II. sklepna produkcija drž. konservatorija

Ljubljana, 24. junija. Občinstvo, ki je večerj napolnilo do kraja veliko dvorano Filharmonične družbe, ni bilo prevarano v svojem pričakovanju, saj smo slišali nekaj gojencev višjih letnih kov, ki so originali svoje točke že tako samostojno in doorelo, da je samo opazka v programu opozarjala na to, da so se učenci te in te šole.

Kajetan Burger je igral I. stavek Mendelssohnovega koncerta za violino in orkester v e-molu, z njemu lastno čuvstvenostjo, fineso in tehnično sigurnostjo. Bojan Adamič je podal Beethovovo sonato op. 10. št. 3 v jasni, morda nekoliko preveč mozartovski čistih konturah in z velikim zamahom ter uredil svojo muzikalnost in neuvadno precizno, delikatno igranje. Marta Osterčeva, »enfant terrible« med našimi pianisti, ki ima poseben dar za oblikovanje novih klavirskih del, je reproducirala tri Čerepinove etude, ki so dobile pod njenimi prsti pravi zvok, forme in apartno poetično vsebino. Če bi bila literaturna za klavir na umetniško višji stopnji, bi se tudi klavirist Milutin Raubar izkazal kot umetnik; tako pa se je moral omejiti le na tehnično plat, vendar pa njegovi lepo izenačeni igrni ne manjka toplega izraza.

Tudi ostale točke niso v splošnem zaostale za reprodukcijami gori naštetih. To česar ne manjka je prav tista samostojnost oblikovanja, tehnična sigurnost, ugležnost in sproščenost. Nastop trobencev iz šole g. Karasa je bil zelo posrečen, opozoril pa je na pomankanje primere literature. Ali ne bi vodstvo drž. konservatorija moglo razpisati konkurenco za dela te vrste, saj bi že učenci kompozicijske oddelke mogli poslati marsikaj uporabnega. Med peveci sta se odlikovala Dolničar in Lupa tako po svežosti in prodornosti glasov, kakor tudi po precejšnji tehnični in muzikalni stopnji.

V poročilu o I. sklepni produkciji je tiskarski škrat spremenil ime violinista Zizmonda v eksotično spako. Prosim, da to čitatelji popravijo.

Vlagatelj biva avstrijske PH

Ljubljana, 24. junija. Društvo za zaščito interesov vlagateljev biva avstrijske poštne hranilnice s sedežem v Ljubljani objavlja:

Ministrski svet je 13. maja sklenil na svoji seji po večernem sklepanju, da se izplačilo vseh vlog na tekoče račune in hranilnice vlog biva dunjske poštne hranilnice za vsaki Kr. 4 din 1. Sicer se je zgodila ista krivica, kakor se je zgodila vneboploča krivica pri zamenjavi krovne za dinar, kar mi »prečani« nismo bili krivi vojne, pač pa so bili krivi nesposobni diplomati, ministri, generali in vojni dobickarji evropskih držav, navadni ljudje pa so bili samo njih žrtve. Izplačevanje teh vlog se je že začelo v začetku junija tega leta, in sicer 1 din za 4 Kr. in Vam svetujemo, naj vsek vlagatelj sprejme svojo vlogo, ker sicer glasom dopisa poštne direktorije v Beogradu z dne 13. V. t. l. niti teh vlog ne bo izplačala. Seveda bo društvo v tej zadevi ukrenilo vse potrebno, ne vemo pa, ali bo njegovo posredovanje kaj zaleglo ali ne.

Nadalje poziva društvo vse člane, ki so že prejeli in bodo prejeli vlogo od Poštne hranilnice v Beogradu, da takoj pošljejo 8% društvu za stroške, sicer bo izterjal naš pravi zastopnik te procente potom pristojnega sodišča, ker imamo izkaze, kako in kdaj je kdo prejel denar. Apelliramo pa tudi na druge vlagatelje, ki so že in bodo še prejeli svoje terjatve, naj se spomnijo društva vsak po svojih močeh z izdatnimi denarnimi prispevki, ker brez društva in brez tožbe bi ne bilo nikdar prišlo do tega izplačila. Imamo namreč zadostne informacije od uglednega visokega državnega funkcionarja, ki je dočel ministrski svet pristojnoval, ker se je bil ministrski svet postavil na stališče, da je vse to že pozabljeno.

Za eventuelne informacije je treba priložiti znamko za 2 din, sicer se ne odgovarja.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Cetrtek, 24. junija: zaprto.
Petek, 25. junija: Tisočak v telovniku. Red Cetrtek.
Sobota, 26. junija: Tisočak v telovniku. Red A. Zaključek sezone.

— Zadnja predstava v drami bo v soboto, ko bodo odigrali »Tisočak v telovniku« za red A. S to predstavo se zaključijo letošnja dramska sezona. Zato opozarjamo vse, ki še niso videli te učinkovite burke, da si jo ogledajo.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Cetrtek, 24. junija: Car Kalojan. Red Cetrtek in red C.
Petek, 25. junija: zaprto.
Sobota, 26. junija: Prodana nevesta. Izven. Nedelja, 27. junija: Pod to goro zeleno... Izven. Znižane cene od 24 Din navzdol.
Ponedeljek, 28. junija: Ero z onega sveta. Red C.
Torek, 29. junija: Prodana nevesta. Izven.

— G. Josip Križar bo gostoval v soboto 26. t. m. v »Prodani nevesti« kot Kecal. Predstava se bo vršila v isti zasedbi kakor na gostovanju v Trstu in na Reki. Vsi, ki se zanimajo za to vzporeditev, ki reprezentira na najvišnji način visoki nivo naše opere, naj ne zamude te predstave. Ga. Gjurgjenac, Gostič in Banovec v glavnih vlogah. Dirigent: ravnatelj Polić. Predstava je izven abonmana.

Iz Maribora

— Vsi na župni izlet v Maribor. Sodeč po prijavah, pride vse kar je in čuti sokolsko, na župni izlet v Maribor. Naše okrožje mora biti med prvimi, kajti javnosti je treba pokazati, da je naša sokolska župa močna in da krepko vsrši svojo nacionalno nalogo. Naj ne bo nikogar, ki bi ostal doma!

— Združenje trgovcev za mesto Maribor sporoča, da ostanejo na Vidov dan trgovine zaprte samo med službo »božjo« od 10. do 11. ure popoldne. Na praznik sv. Petra in Pavla morajo biti trgovine ves dan zaprte.

— Neumestno za Mariborski otok. Med obiskovalci Mariborskega otoka je nastalo upravičeno razburjenje zaradi neumestne navedbe mariborske mestne občine. Po tej navedbi je kopalkam prepovedano kopati se na Mariborskem otoku v kombiniranih kopalnih oblekah, češ da je to nemoralno. Baje mora intervenirati tudi oblast v primerih krsitve te župahove navedbe. Mnenja smo da opisano ne bo v korist prometa na Mariborskem otoku in tudi ne tuj-skemu prometu v Mariboru.

— Avtohus na Pohorje. Mestna podjetja (avtohusni promet) nam sporočajo, da bo vozil mestni avtohus dne 27. t. m. ob 5.40. na vrh Pohorja. Vrnitev od odcepa pohorske ceste ob 19.30. Izlet se bo izvršil v slučaju lenega vremena in ob zaostnem številu prijav.

— Konjske dirke v Mariboru. Med Mariborčani vlada veliko zanimanje za tradicionalne konjske dirke, ki se bodo vršile dne 27. in 29. junija na tezenskem dirkališču. Dirke bodo zelo zanimive in bodo pokazale velik napredek naše konjereje.

— Berač utonil v potoku. Blizu Starega Joga pri Pragerskem so ljudje našli v nekem potoku truplo neznanega starčka. Po malhi in obliki sodeč se je po nesrečnem naključju utonil neznan berač star okoli 70 let. Ker je truplo že pričelo razpadati, sklenilo, da se je beraču pripetila nesreča že pred dnevi. Utopljenčeva identiteta še ni znana.

— Na zastruženju krvi je včeraj umrla v nekem mariborskem sanatoriju 28letna tkalčeva soproga Marija G. iz Praprotnice ulice. Ker so ugotovili, da gre za umetni slavl, je državno pravdnstvo uvedlo preiskavo in odredilo obdukcijo.

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Četrtek, 24. junija, katoličani: Janez Krstnik.

DANASJE PRIREDITVE

KINO MATICA: Zaprto.

KINO IDEAL: Lili.

KINO SLOGA: Zaprto.

KINO UNION: Glas srca.

DEBUTNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1. Bahovec, Kongresni trg 12 in Nada Komotar, Vič — Tržaska cesta.

Impod sita

Dobre, resnico ljubeče prijatelj ima sokolstvo v Kopitarjevi ulici. Samo nekaj zmešani so zadnje čase ti prijatelji. Vse so postavili na glavo tako, da niti sami več ne vedo, kaj je resnica in kaj je laž. Kakor resnica, tako so postavili na glavo tudi pregovor, da ima strah velike oči. Pri njih je dobil strah naenkrat tako majhna oči, da komaj še gledajo, ne vidijo pa skoraj nič. Stare »Slovenčev« oči so se od strahu sploh zaprle, le njegov repček se za silo škil.

V torek zvečer je bela Ljubljana jasno in glasno povedala, da si ne pusti dikirati in pritiskati nobenega drugega pečata. Od glavnega kolodvora je pljusnil močnega val navdušenja za sokolsko in napredno misel tja doli po Miklošičevi cesti. Prejšnjo ulico in Aleksandrovi cesti do Narodnega doma. Toda o vsej tej veličastni manifestaciji, o tem močnem odporu na pritisk vseh poročati »Slovenčev« privesek samo to, da so njegovi ljudje videli, da je bilo v sprevodu 25 godcev, 10 praporščakov s prapori, 80 Sokolov v krogih, 20 naračajnikov v krogih ter točno 1224 drugih ljudi. »Slovenčev« je bil pa tako prestrašen, da sploh nikogar ni videl in da mu je moral šele njegov repček povedati, koliko ljudi je korakalo mimo Unions in drugih klavirskih trdnjav. Tako je šele danes prišel do sapa in je ponovil poročilo svojega večerajnjega repka: »Slovenski dom« v svojem onemoglem srdu še pripominja, da med sprevodom ni padel noben vzklit proti vladi, niti kak protidržaven vzklit. Prav tako ni bila raztrgana nobena državna zastava.

Prijateljev sokolstva v Kopitarjevi ulici prav radi verjamejo, da so videli od vse ogromne množice samo 1300 ljudi. Sicer je pa še to čudno, da jih priznajo toliko, ker jim je strah res temeljito skrčil oči.

Iz Ljutomera

— Deco na morje. Krajevni odbor JS v Radgoni je določil, da praje deca na morje 21. julija. Stirlingstajnske bivanje v Bakru za otroka članov JS stane 280 din. Sprejema se tudi deca nečlanov. Na stroške »dobra JS poide na morje pet rečnih otrok, če bo nabiralna akcija uspešna, pa še več.

— Telefonke zveze. Za telefonske pogovore od Radgone pa do Maribora se čaka v Radgoni še normalni čas. Za postaje od Maribora pa n. pr. v Celje pa nad 3 ure, kar gotovo ni v interesu telefonskih naročnikov.

— Prepet na vinotoču. Na vinotoču Aljčija Zemljča v Stogovcih je prišlo v nedeljo do prepeca, pri čemer je 5letni švinger Jožef zabodel z nožem v prsi Jožefa Šmida iz Zibercov. Zdravnik dr. Matet mu je nutil prvo pomoč in odredil prevoz v bolnico.

— Velika voda. Radi stalnega deževja je močno narasla Mura in potisnila mnogo vode v svoje pritoke, ki so se razlili po obširnih travnikih Murskega polja. Kmetje in trpe veliko škodo, ker je nepokošana trava vsa blatna, p. košeno, a ne pospravljeno seno je pa voda deloma odnesla. Nekaterim posestnikom je odnesla voda več voz sena, in sicer ponovi.

— Otrpana hiša. V Razkrižju so v ponedeljek zvečer včimili razbili okno in se splazili v hišo, kjer so pobrali vso obleko, mast in druge malenkosti. Ker so domači spali v prednjem delu hiše, niso slišali, kaj se godi v zadnjem delu hiše. Sum je padel na cigane, ki jih je v okolici mnogo, kjer imajo svoje šotore v gozdu za vasjo.

— Telovadni sokolski nastop pri Mali Nedelji 4. julija ob 18. Ker je Mala Nedelja lepa izletna točka, bodo prisostvovali nastopu mnogi člani iz sosednjih društev. Četa, ki priredi ta nastop, se pa zanj pridno pripravila. Znanje so lepe prireditve le čete in marljivost njenih voditeljev, ki so nam pokazali marsikaj, kar zmore marljiva četa. 4. julija vsi k Mali Nedelji.

— Vsi na župni izlet v Maribor. Sodeč po prijavah pride vse kar je in čuti sokolsko na župni izlet v Maribor. Se je čas, da se prijavite. Naše okrožje mora biti med prvimi in glejte, da tudi bo. Javnosti hočemo pokazati, da je naša sokolska župa močna, in da vedno izpolnjuje svojo nacionalno nalogo. Naj ne bo nikogar, ki bi ostal doma.

— Utopljenec. Pri Spodnji Bistrici so po tegnili iz Mure neznanega moškega. Obdukcija je pokazala, da je imel razbito lobanjo in da je postal žrtev zločina. Kdo je utopljenec še ni znano.

Iz Kranja

— Glasbena šola priredi v soboto ob 18.30 javno produkcijo za zaključek sokolskega leta ter vpljudno vabi starše in ljubitelje malih umetnikov k posetu, ki je brez vstopnine.

Radioprogram

DNEVNE VESTI

— Uradniki finančne kontrole zahtevajo poseben zakon za svojo stroko. V ponedeljek in torek je bil v Beogradu občni zbor Zdravstvenih uradnikov finančne kontrole. Za predjednika je bil ponovno izvoljen inspektor iz Skopja Milivoj Sobajić. V debati o poročilu uprave so vsi govorniki naglašali potrebo, da se zboljša gnotni položaj uradnikov in drugih organov finančne kontrole. Enodušno so zahtevali zborovalci poseben zakon o ureditvi finančne kontrole, s katerim bi se omogočilo pravilno in nemo, tene delo uslužbenec te stroke, da bi se tako dohodki stekali v državno blagajno.

— Sestanek jugoslovensko-nemške trgovske komisije. 10. junija se sestane v Dubrovniku jugoslovensko-nemški trgovski odbor, ki bo razpravljal o izmenjavi blaga med Jugoslavijo in Nemčijo ter plačilnih modalitetah.

— V stavbenem pogledu napreduje tudi južna okolica. Viš z Rožno dolino se je zadnja leta močno razmahnil, saj je bilo zgrajenih tam od prevrata lepo število jednih stanovanjskih hiš. V stavbenem pogledu pa napreduje tudi širša okolica. Zlasti veliko prijaznih novih domov je bilo zgrajenih zadnja leta na Brdu, na Vrhovcih in za hribom poleg Gradašnice za Višjem. Prav razveseljuje pa je, da se gradi tudi ob Tržaški cesti, kjer je bilo zgrajenih v Kozarjah in bivših travnikih več prav lepih vil in stanovanjskih hiš. Svet je sicer tam motivnat, pasjo si ljudje pomagali z izkopavanjem odloženih jarkov in osuševanje od leta do leta napreduje. Ljudje pa niso zidali hiš le ob glavni cesti, marveč se umikajo tudi proti Mestnemu logu, kjer so zgradili zaradi cenežev sveta hišice zlasti številni delavci, zaposleni v Ljubljani.

KINO

TEL. 27-30 **SLOGA**

Do nadaljnjega zaprto

TEL. 21-24 **MATICA**

Do nadaljnjega zaprto

TEL. 22-21 **UNION**

Benjaminio Gigli

GLAS SRCA

Geraldina Katnikova

Predstavi danes v Unionu ob 19.15 in 21.15 ur.

— Privatisiti na Drž. dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani. Tisti, ki žele v š. l. 1937/38 polagati izpit kot privatisti čez prvi ali drugi razred, naj se zgledajo začetkom šolskega leta v ravnateljski pisarni, da bodo dobili potrebna navodila za študij.

— Dobra letina se nam obeta. Vreme po večini krajev naše države ni bilo baš ugodno niti za ozimino niti za jarovino in že je kazalo, da bo letošnji pridelek žita pri nas slab, pa se je vreme toliko zboljšalo, da se nam obeta razmeroma dobra letina. Posebno dobre letine v Evropi razen Italije in Francije menda ne bo nikjer. Povsod kaže žito srednje ali pa celo slabo.

— Na Drž. dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani so se vršili završni izpiti pod predstvom direktorja Jos. Gogala ob 5. do 23. junija 1937. Od 65 rednih kandidatov in kandidatkin ter 2 privatistov so napravili završni izpit a) z odličnim uspehom: Grobčič Francica in Keše Ljubica, b) s prav dobrim uspehom: Bogavčevska Irina, Dejak Ida, Dermastja Krista, Dolgan Roza, Jamnik Bogomir, Jakovč Terezi, Kostevc Breda, Ziberl Bojan, Marinko Ana, Zupanec Albin, Stanovnik Ana, Ropret Cirila, Gros Franciška, Jager Marta, Kovarčič Rudolfin, Racman Božena, c) z dobrim uspehom: Ahačič Marija, Gorčar Helena, Hartman Olga, Belantič Jože, Deržič Drago, Krusec Alojzij, Levičar Alojzij, Mekine Ivan, Hauček Stefanija, Križnar Alojzija, Lauter Marjana, Jurca Bogomir, Musec Herman, Navinšek Roman, Rausch Martin, Tori Savo, Učakar Adela, Levček Ana, Logar Ana, Merhar Angela, Rakovec Ana, Zrimec Stane, Srakar Marija, Šuštar Rada, Terhijan Bronislava, Torry Nada, Klemenc Pavla, Lovišček Janez, Križnik Ljudmila, Zamen Jožica, Zidanšek Milena, d) z zadostnim uspehom: Jankovič Alojzij, Hočevar Vera, Mergenthaler Berta, Rajar Minka, Zupan Zvonimir, Zupančič Stane, Zulovec Karel, Roza Helena, Škok Danica, Zaplotnik Dragica, Tancić Viktor (priv.). — Za tri mesece je bil odklonjen 1 kandidat, 4 kandidatkinje in 1 privatist.

— Trgovska, banska in industrijska podjetja, ki nameravajo sprejeti v službo nove pisarniške moči, prosim, da se obdržijo na ravnateljstvo Drž. dvorazredne trgovske šole v Ljubljani, ki bo rado postreglo z dobrih absolventi in zlasti absolventkinjami. — Jos. Gogala, direktor.

— Zagrebški sekoli na velikih sokolskih svečanostih v Mariboru. V nedeljo bodo v Mariboru velike sokolske svečane št. Na prapor matičnega društva, ki je bil razvit na Vidov dan leta 1914, bo svečano pripeljal trak, dar Nj. Vel. kralja Petra II. Svečanost bo združena z zletom mariborske sokolske župe in udeležiti se ga tudi zagrebško sokolstvo, ki polovi lep venec na grob nedavno umrlega legionarja in sokolskega starešine dr. Ljudevita Pivka.

— »Putnik«. Ljubljana prejela avtobusne izlete na pariško razstavo po zelo ugodnih cenah. Prvi izlet bo ob 30. VI. — 14. VII. s sedemdesetimi bivanjem v Parizu. Avtobus pelje preko Milana, Nizze in Marseilla ter se vrača preko Strassburga, Münchna in Salzburga v Ljubljano. Cena za vožnjo, prehrano, prenočišče, vodstvo v Milanu, Nizzi, Marseilli, Münchnu in za kolektivni polni list znaša Din 3695. Informacije v biljetarnicah »Putnik«.

— Emil Adamič: 100 slovenskih narodnih pesmi za moški in mešani zbor. Tak je naslov najnovejše zbirke slovenskih narodnih pesmi, ki je izšla v minulih dneh v založbi pevskega zbora Glasbene Matice. Vse pesmi je priredil pokojni skladatelj za koncertno izvedbo, vendar v lažjem stilu tako, da se splošno lahko izvajata. Zbirka obsega znane pa tudi manj znane narodne pesmi po večini iz zbirke znamenitega primorskega nabiraleca narodnega blaga, blagopokojnega župnika Kokošarja. Zvezek ob

sega 140 strani v prikupni žepni obliki, stane 30 Din in se narača pri Glasbeni Matici. Društvo dovoljuje Matica pri večjem odjemu primeren popust, sicer se dobi zbirka v vseh naših knjigarnah.

— Vpisovanje na Drž. dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani. Tisti, ki žele v š. l. 1937/38 na novo vstopiti v prvi razred ali ga ponavljati, se morajo osebno prijaviti dne 25., 26., 27. ali 28. avg. 1937 med 8. in 12. uro. Pristojni morajo s seboj: 1. izpolnjeno prijavo, ki jo dobe za 50 par pri šolskem slugi in jo morajo kolkovati s 10 Din, 2. rojstni list, 3. izpolnjevali o nižjem tečajnem izpitu ali završnem izpitu, 4. davčno potrdilo. Kdor je na dan prijavitel star več nego 17. toda manj kakor 19 let, mora predložiti še 5. rešitev kr. banske uprave o spregledu starosti. Ob 9. uri dne 31. avg. 1937 bo na uradni školi razglašeno, kdo je sprejel. Nesprejeti bodo prešli islega dne svoje letine pri šolskem slugi. Sprejeti se bodo definitivno vpisali dne 1. in 3. sept. 1937 med 8. in 12. uro in plačali: 1. dodatni kolek za prijavo 40 Din, 2. šolnino in drugo, kakor je objavljeno na razglasni deski. Vpisovanje v drugi razred se bo vršilo dne 1., 2. ali 3. sept. 1937 med 8. in 12. uro. Predložiti je treba: 1. prijavo, ki jo dobe pri šolskem slugi za 50 par in jo morajo kolkovati s 50 Din, 2. izpolnjevali prvega razreda, 3. davčno potrdilo ter plačati šolnino in drugo, kakor je razglašeno na uradni deski.

— Hoteli, penzioni, letovišča in kopališča. Najuspešnejši in najcenejši inserate v vodnem stajerskem listu »Grazer Tagesschau«. Uspeh zagotovljen! Prijave sprejema in vse informacije daje iz pisarnosti »Putnik« Maribor, tel. 21-22. Hitite, glavna sezona je pred duri!

— Tridnevni izlet s posebnim vlakom v Trst Gorico ali Benetke od 27./VI. d. 29. VI. Cena vožnje s kolektivnim potnim listom: V Trst din 130., v Gorico din 135., v Benetke din 185. Prijave se zaključijo 24. VI. Vsak prijavitelj mora priložiti dve fotografiji. Natančnejše informacije v biljetarnicah »Putnik« in izletni pisarni »Okorn«.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo vreme, nagnjeno k nevihtam. Včeraj je deževalo v Skopju. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 30, v Zagrebu, Beogradu in Skopju 28, v Mariboru in Sarajevu 27, v Ljubljani 24,8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 759,5, temperatura je znašala 14,2.

— Pogrešan. Od svoje družine v Dravlah 79 je že 20. l. m. neznano kam odšel 37letni gostilničar Anton Debeljak. Zena Marija, ki je zanj v skrbih, je o tem obvestila policijo. Kdor kaj ve o pogrešanem, naj sporoči to policiji.

— Trije so brez sledu izginili. Hišnici Magdaleni Korenovi v Zagrebu je brez sledu izginil sin Slavko, star 17 let. Mati domneva, da se je napotil v Severno, kjer naj bi dobil službo v neki gostilni. Služnik Barčič Gruič v Zagrebu je izginil mož Lucijan, ki je že pred dvema letoma odpotoval iz Zagreba, češ da pojde v Split katal službo. Iz Knina je pa brez sledu izginil 16letni Milan Čotić.

— S koso mu je odsekala glavo. V vasi Gvozdanjsko blizu Osenskega Novega sta živela Mirko Jokić in Vlado Kujičević že dolgo v sovražstvu. Danes teden je Kujičević kosil na travniku sene. Naenkrat je prišel Jokić k njemu, približal se mu je od zadaj in mu s koso odsekala glavo. Po tem je opral krvavo srajico in omil koso. Orožniki so ga takoj aretirali in izročili sodišču.

— Reparski umor. V Bačkem Petrovemu Selu pri Novem Sadu so odkrili v torek zločin, storjen že pred dvema tednoma, ko je izginil iz vasi 21letni Mihajlo Vužgo. Oče mu je dal 1800 Din in fant je poplaval s tovarniškim posrednikom. Domov se pa ni vrnil. V torek so našli njegovo truplo v vodnjaku. Zločin se ga ubili in oprali njegovo truplo pa vrgli v vodnjak.

— V smrti zaradi nesrečne ljubezni. Bil je postaje Padej je skočila v torek pol vlak, ki prihaja iz Subotice, 18letna Tinka Belič. Čakala je skrija v koruzi in ko je privozil vlak, je skočila pod lokomotivo, ki jo je razmesarila, da je bila takoj mrtva. Baje je šla v smrt zaradi nesrečne ljubezni.

Iz Ljubljane

— Iz Pogreb prof. Kobala. Včeraj ob 15. so izpred hiše žalosti na Tyrševi cesti 15 odločili k večnemu počitku prerano umrlega profesorja Franca Kobala. Pred hišo se je od pokojnika poslovil v imenu Rdečega križa dr. Oton Fellich, ki je očital Kobalove zasluge za to humano organizacijo, naglašujoč, da je navedenec v zvezi mladino za Rdeči križ. Bil je mož plemenite srca, on je tudi organiziral obilno akcijo Rdečega križa za revne Ljubljane in jim lahal gorje. Tako je pomagal tisočim. Rdeči križ bo tega človekoljubno vedno ohranil v častnem spominu. Zbor bežigradske gimnazije je zapel dve žalostinki, nato je na žalni sprevod krenil k Sv. Križu. Na zadnji poti so pokojnika spremlili poleg učencev, sorodnikov in mnogih znancev. Številni stanovski priatelji, banški inspektor prof. Dolenc, za Prof. dr. Križo prof. Grafenauer in Savnik, ravnatelj bežigradske gimnazije dr. Hočevar, dr. Fellich, upravniki Narodnega gledališča Oton Zupančič ter dramaturg Pavel Golja, prof. Jeran za ZKD in drugi. Pred bežigradske gimnazije se je središče ustavilo in tam se je poslovil od pokojnika direktor Kuno Hočevar poudarjajoč pokojnikove vrline kot pedagoga, a na pokopališču je pokojniku v slovo spregovoril prof. Grafenauer. Bežigradski pevski zbor je zapel zadnjo žalostinko, nato so na prof. Kobala položili k večnemu počitku.

— Iz Sporod odkritja plošče v spomin blagopokojnemu Všeškemu kralju Aleksandru I. Zdelintelu v Ljubljani na mestni osnovni šoli na Grabnu dne 27. junija: 1.) Molitev — igra vojaška godba, 2.) Otvoritev nagovor — predsednik krajevne organizacije Narodne Odrbane br. Kale Jakob, 3.) Slavnostni govor — predsednik cest. trale NO v Beogradu br. Ilja Z. Trifunović-Vojvoda Birčanin, 4.) Državna himna — igra vojaška godba, 5.) Poklonitev venca — male deklica v narodni noši ki spregovori pri tem nekaj besed, 6.) Kratki govori predstavnikov oblasti in organizacij, 7.) Kratki govor predsednika Kalca, ki izroči spominsko ploščo šol. upravitelju Ambrožiču v varstvo, 8.) Kratki govor šol. upravitelja Ambrožiča Jožeta, 9.) Kratka deklaracija učencev, 10.) Pesem, ki jo zapoje šolska deca, 11.) Zbiranje kompozicije Adamiča, ki jo zapoje pevsko društvo Krakovo-Trnovo, 12.) Bože pravde, ki jo zapoje vse občinstvo.

— Iz Zanimiv portret dece. V izložbi Lesjakove trgovine v Selenburgovi ulici je razstavljen portret 11letnega Andrejke in njegove ljubke 4letne sestrice Marije, dečlo akademsko kiparja Pavla Bozovičarja. Portret odlikuje nenavadna očiščenost barv kakor tudi kompozicija sama. Bozovičar je še mlad umetnik, doma iz Poljanse doline, ki nam je dala že toliko slavni mojstrov, tako brata Šubica, Groharja, Kopača, Sedeja in Koširja. Bozovičar je študiral v Pragi, kjer se je zelo izpopolnil in si pridobil precejšnje znanje. Sprva se je posvečal pejsažem, zdaj pa študij, ožroma portretiranju dece, kar je v umetnosti eden najlepših poklicev. Ko bo imel mlad nadarjen umetnik, od katerega se mnogi pričakujejo, zbranih več del, bo priredil lastno kolektivno razstavo.

— Iz Vojaški pregled živine v Ljubljani bo v sredo, dne 14. junija ob 7. uri na Ambroževem trgu. Pregledala se bo vsa živina (konji, voli itd.), ki doslej iz kakršne koli razloga še ni bila pregledana. Vsi posestniki, ki imajo tako živino, pa je še niso prijavili v mestnem vojaškem uradu, naj to takoj stori, da prejmejo izkaznico za pregled. Ničče ne sme odložiti svoje nepregledane živine, dokler se napovedani vojaški pregled ne izvrši. Kdor bi svoje živine neopredeljeno ne pripeljal k pregledu, bo najstrožje kaznovan.

— Iz Pri kosaži v Ljubljani je dobilo mnogo ljudi delo. Ljubljana najbrž ne bo imela nikdar povsem mestnega značaja. Izredno velika površina mestne občine ima kmečki značaj, ki predvsem velja za Barje. Največ je tam travnikov kakor tudi v Mestnem logu, kjer je zdaj v polnem razmahu kosnja. Zaradi kosnje so prišli v Ljubljano številni revni deželanji, da bi dobili zaslužek. Nekateri gospodarji dajejo koscem samo hrano za plačilo, zopet drugi pa plačujejo kosce precej dobro v primeri z zalogami drugih delavcev. Ker se je kosnja zaradi slabega vremena precej zavlekla, je zdaj veliko povpraševanje po koscih.

— Iz Tudi krojači v mezdnem gibanju. Tudi ljubljansko oblačilno delavstvo se poteguje za sklenitev kolektivne pogodbe. Pogajanja so se zavlečela že več mesecev, a med zastopniki delavstva in delodajalcev ni prišlo do sporazuma. Konec so se pogajanja razbila. Ker ni prišlo do sporazuma, je delavstvo zaprosilo po delavski zbornici pristojno oblast, mestno poglavarstvo, da posreduje v smislu nove uredbi o minimalnih mezdah in sklepajo kolektivnih pogojev obravnave. Mestno poglavarstvo je sklicalo pogajanja za drevi na magistratu. Zlat je še povsem negotovo, kakšen bo rezultat obravnave. Nekateri znaki kažejo, da ne bo prišlo do sporazuma. Če se dandane ne bodo mogli sporazumeti po mestno poglavarstvo sklicalo se eno obravnavo, ki bo zadnja, nakar se bo odločilo, ali bodo krojaški pomočniki dobili kolektivno pogodbo ali ne. Odnosno, če se bodo poslužili zadnjega sredstva.

— Iz Vpisovanje na ljubljanskih ljudskih šolah in otroških vrtec za otroke nove in v sredo 30. t. m. od 9. do 12.30 na posameznih šolah in vrtcih. Pri vpisu za 1. razred predlože starši kresni list otroka in sprejeto o cepilnih kozah. Istega dne popoldne je za otroke 1. razredov na istih šolah zdravniški pregled. Dne 30. t. m. je od 15. do 17. in dne 1. julija od 9. do 12.30 vpisovanje dosedanjih otrok, ki se morajo vpisati vsi brez izjeme. V septembru ni vpisovanja. Šolski okoliši, kakor v šolskem letu 1936/37, izjema je le v bežigradskem okraju za dečke, kjer je njegova južna meja Linhartova ulica preko Tyršev proti gorenskemu kolodvoru, ki spada že v šolski okoliš na Ledeni.

— Iz Knjiga Dobrovoljci kladivarji Jugoslavije lahko dvigneta prednoročniki in novi reflektanti vsake dan od 17. do 19. ure v društveni sobi sredi organizacije vojnih dobrovoljcev v Ljubljani, Franciskanska ulica 10.

— Iz Odvorniki »Jugoslovanske bolgarske lige« nujno pozivamo na važno sejo v petek 25. t. m. v vokalni sobi restavracije »Zvezde«. Rastko Pustoslavšek, predsednik, — Iz Priljubljenega igr »Na Trški gorici« vpripori društvo »Vodnik« v Zgornji Šiški ponovno v soboto 3. julija, na kar prijatelje društva že zlati opozarjamo.

— Iz Nova sprejemna pošta v Ljubljani. 15. t. m. je začela posloovati za Bežigradom — Tyrševa cesta 62 — nova sprejemna pošta: Ljubljana 9.

— Iz Tramvaj: je je podrl. Tramvajske nezgode, na tudi teže nesreče, so v Gradcu precej pogoste. Najnevarnejše je pa ozko grlo med vogalno hišo na Kongresnem trgu in nasproti slovenski poslopji, kjer je ožra izpeljana tik prav ozkega hodnika. Tramvajski vozovi tam navzile velikemu prometu pešcev vozijo prehitro in je čudno, da ne pride večkrat do hujših nesreč. Danes malo pred 9. je prišla tam pod tramvajski voz priredna ženica, najbrž že nekoliko naglušna, da ni čula

varnostnih signalov. Ženica je prišla iz Namske ulice čez ulico in naravnost pod tramvajski voz, ki je vozil proti glavni poti. Voznik je je prepoznal opazil in ni mogel zavrti voza, ki je ženico podrl in jo poljskal kakih 7 m pred seboj. Nesrečni- co je obila kri in je obležala na ulici nezvestna. Na pomoč so ji takoj prikočili ljudje, ki so jo spravili v bližnjo vežo in telefonirali iz Pezdrijeve trgovine po reševalni voz. Nezvestno poškodovanko so prepeljali v bolnico. Ponesrečenka je okrog 60 let stara Ivana Lenasijeva, o kateri se pa ne ve, kje stanuje. Zdravniki so ugotovili poleg poškodb na glavi tudi težje notranje poškodbe.

— Iz Dvanaest ukradenih ur. V stanovanju Nikolaja Goloba v Židovski ul. 6 se je vohotapil oni dan tat, ki mu je odnesel 12 srebrnih in niklastih ur v približni vrednosti 1200 Din. Kam bo tat s tolikimi urami, je že vprašano, verjetno pa je, da jih bo skušal razprodati, brzokone po deželi. Iz podstrešja hiše Kolnikova ul. 15 je nekdo odnesel na škodo Krunoslava »članina usnati kovčeg, vreden 400 Din, v katerem je bil drug manjši kovčeg, v njem pa perilo, vredno 600 Din. V stanovanju Marije Zalarjeve in Neže Virantove na Tržaški cesti 4 je vdrl v noči na ponedeljek vlomilec in jima odnesel zlato ovratno veržico, zlato in srebrno zapesno uro, izvirne karte, atlas, nekaj jestvin in usnati kovčeg z raznimi toaletnimi potrebščinami, perilom, čevlji, ročno torbico ter dokumenti. Škoda znaša okrog 2000 Din. Na škodo poštno uprave je bilo ukradenih iz poštnice glavne pošte več ruč v Trstenjakovi ulici 7 in nekdo odnesel Jožici Okornovi za 200 Din perila. Iz podstrešja na Taboru 5 pa je nekdo ukradel preprogo domačega izdelka, postelino pregrinjalo in nekaj perila, stal Ivana Erbeničnik ter Ane Binderjeve, ki sta oškodovani za 700 Din.

— Iz Dve nesreči. V Slaničarjevi ulici je sodelal snovi na električni drog tolst: Bozomir Bričnik, ki je pa nenadoma strmoval na glavi in se hudo poškodoval na glavi in po živilih. Dečka je prepeljal v splošno bolnico. Na kirurški oddelku so snovi spravili tudi 34letnega dohodarstvenega naznika Viktorja Jenka iz Vodnikov ulice v Mostah Jenko je pregledoval in čistil službeni samokres, ki se mu je pa po nesreči sprožil in krogla ga je zadela v levo koleno.

SPORT

Dve nogometni tekmi

V nedeljo dne 20. t. m. se je na igrišču »Bratstvo« na Jesenicah vršila prva finalna tekma za uvrstitev v prvi razred LNP med SK »Mars« iz Ljubljane in SK »Bratstvo« z Jesenic, ki je končala z neodločnim rezultatom 1:1. Igra je zelo topla radi razmočenih tal igrišča, zato ni bila na pričakovani višini v ostalem pa je imela pravi prvenstveni značaj. Moštvo »Mars« je predvedlo lepo igro, vendar je bilo moštvo »Bratstvo« boljše in je imelo veliko ferensko premoč, katere se sicer ni izrazil v golih in to radi nekoristnosti napada »Bratstva« ter izredne smole, ki ga je spremljala v teku cele igre. Oba obeh moštva sta edino zadovoljili obamili, med tem ko napadali vrši nista zadovoljili in to obojito pri »Bratstvu«, ki je igrala brez pravega elana.

V nedeljo, 27. t. m. bo igralo »Bratstvo« v Ljubljani revanžno tekmo, ki bo končno odločila uslo »Bratstva« odtolči v svojo korist. Na to za naš klub izredno pomembno tekmo, bo moštvo »Bratstva« sprinjalo lepo število prijateljev, ki mu bodo nudili moralno pomoč.

— Kam v nedeljo popoldne? Vsak ljubiteljski sporta, posebno kolesarskega, bo v nedeljo gotovo šel v bližnjo okolico Ljubljane, da bo lahko vse popoldanske ure opazoval vročo borbo cestnih dirkačev, ki sodelujejo v običajnih krožnih dirkah po poduški progi. Že lega same proge, ki pelje po lepih in prijetnih senčnih krajih naše bližnje okolice, je tako vabljiva, da se je le redki športniki, pa tudi nešportniki ne bi odzvali. Povrh tega pa ne bo to tekmovalne nekaj običajnega, temveč bo nekaj izrednega, kajti krasne nagrade so dirkače tako razbale, da komaj čakajo tega dne. Razen »sfijskega« favorita Rozmana je svoje sodelovanje obljubil tudi najboljši jugoslov. dirkač Prošinek, dalje Gartner, Gregorič (starejši in mlajši), mogoče tudi Valant in še mnogi drugi. Kaže tudi, da bo letošnja borba razen glavne še juniorska zelo huda, kajti na stopla bo poleg mnogih novih mladih moči še brbrana trojica Premk, Gregorič, Kersnik. Zato je brez dvoma, da bo letošnje zanimanje dosego višek in da bo posebno prijetni (seveda prijetni samo za gledalce!) poduški klanc na gosto posejan s športniki in nesportniki.

— Promocija. Promovirani bodo v soboto ob 11.30 na pravni fakulteti ljubljanske univerze za doktorje prava ga Zdenka Adamič iz Ljubljane, Sešnik Kornelij iz Ljubljane, Pustilek Ivan iz Ljubljane, Škaf la Hugo iz Ljubljane, Zalekar Vinko iz Loba pri Donzalah, štih Tone, Stara Cerkev pri Kočevju in Pesjak Jože iz Kranja. Čestitamo!

— Diplomski učiteljski izpiti na dr. učiteljski šoli v Ljubljani so se vršili od 9. do 23. junija 1937 pod predstvom direktorjevega namestnika prof. dr. Kropivnika Rudolfa. Izpit so napravili (e): Grobelj Olga, Grudnik Rozina, Jerše Marija, Krivec Marija, Kump Hilda, Malnar Marija, Marenčič Marija, Petročnik Gabrijela, Žun Nada, Pils Martin, Jevševar Filip, Kavčič Stanislav, Kenk Jože, Kimovec Stanislav, Konec Jakob, Krča Franc, Kunaver Rajko, Luštek Miroslav, Marinko Maks, Prek Stanislav, Stojković Miroslav, Zupančič Maksimiljan. Popravni izpit ima 12 kandidatov in kandidatk, 7 kandidatov (tk) je bilo odklonjenih za 1 leto, 2 pa odstranjeni za 1 leto.

Iz Ptuja

— Končno je nastopila kopalna sezona. Zbog dnu se je na nebu zjasnilo in vroče sonce je jelo pripekati. V mestnem kopališču je vedno dosti kopalcev, kakor tudi vzdolj Drave. Akoravno je voda še precej mrzla, najdejo kopalci dosti razvedrila na soncu. Če bo vreme še nekaj časa lepo, bo tudi Drava kmalu toplejša.

— 50letni jubilej je te dni praznoval v ožjem družinskem krogu splošno znani in priljubljeni lekarnar g. mag. Leo Behrbalk. Naše iskrene čestitke!

— S kolesa je padel. V ptujsko bolnico so pripeljali 35letnega hlapca Ivana Majcena iz Male Nedelje, ki je padel s kolesa tako nevarno, da je dobil težke poškodbe na glavi.

— Napad. Nedavno je nekdo ponoči napadel posestnika svin Martina Fidlerja in Sv. Marka. Prizadejal mu je več udarcev z močmi ter ga težko poškodoval, da so ga morali prepeljati v bolnico. V naših krajih pač odloča pri vsaki priliki samo noč in se samo vprašujemo, če je to kršćanska vzgoja naše mladine in kako naj propagiramo tujski promet za našo okolico, ki je tako razvita.

— Višji in nižji tečajni izpiti. Te dni se je končala maturi na naši realni gimnaziji pod predstvom inspektorja g. Janka Leskoška. K maturi se je prijavilo 27 dijakov in 4 dijakinje ter 2 privatista. Maturi so napravili: Cvetko Stefan, Orahnik Simon, Čuček Dušan, Erker Otmar, Gostisa Friderik, Korunka Lojzka, Krivec Jože, Kunst Karel in Mele Franc sta bila oproščena usnega izpita. Petrič Miloš, Poznik Marijana, Praper Cvetko, Sever Ivan sosterič Gustel, Šterk Dušan, Tavzes Rado, Vidic Zlata (oproščena usmenega izpita) Vidovč Anton, Vukosavl Stojan in Zidarič Boris. Popravni izpit ima 9 dijakov in 1 dijakinja, za ena leto zavrnjeni so bili 3 kandidatke in 1 kandidatka. K mali maturi se je prijavilo 54 dijakov in dijakin in 3 privatisti. Maturi so trajale od 11. do 20. t. m.

Mlado sito

Danes je moralo imeti sito mlade, ker je zadeva nujna. Staro sito namreč poroča, da je dobil strah naenkrat majhne oči. Toda to drži samo v enem primeru in ta ko ostane v veljavni pregovori, ni pa pravila brez izjeme in pa da ima strah velike oči.

V Novem Sadu se je namreč včeraj pripetilo nekaj, kar resnično tega pregovora jasno izpričuje. Tam je bila pri nekem narodnem poslancu uradna komisija banske uprave in mestne občine. Šlo je za komisiji oglel za manjšo novo stavbo. Komisija z narodnim poslancem je baš sedela v lopi in sestavljala uradni protokol, ko se je naenkrat pojavil policijski komisar in sporočil narodnemu poslancu, da prihaja po nalogu svojega predstojnika prisostvovati nenapovedanemu političnemu sestanku, ki naj bi ga bil sklical narodni poslanec kar tako furtimsko in na skrivnem. Seveda so člani komisije počili v smeh in ko so se gospoda komisarju legitimirali se je slednji opravičil in vrnil rebus infectus nazaj.

DRZAL JE OBLJUBO

— Zena: Se ni dolgo tega, ko si mi svačeno obljubil, da ne popijem niti kapljice več, pa si že zopet pijan.

— Mož: No in ti praviš temu kapljica?

PRATIČNO DEKLE

Zaljubljenca sedita zvečer na klopi in se ozirata na zvezde. Fant pravi sanjavo: Ah, kako krasen je ta Veliki voz!

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1.— davek posebej

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase na priznamo.

INFORMACIJE

Beseda 1.— Din, davek posebej. Najmanjši znesek 15 Din

OPOZORILO

Za dolgoze, katere bi se napravila moja žena Pirc Josipina, delavica tobačne tovarne, nisem plačnik ter ne prevzamam odgovornosti. Svarim in vsakogar, kdor bi sprejel, ma od nje darila, sklepal kakršnekoli kupčije, da bom proti dotičnemu najstrožje nasloplil. Pirc Franc, Vodnikova cesta 18, Zg. Šiška, dne 22. junija 1937. 1668

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

DOMAČE SALAME, SIE in razne druge delikatese pri J. Buzzolini, Lingarjeva ulica, 1668

MLADE PISCANCE

Žive, teža 70 do 80 dkg, 14 Din kg v zabojih po 26 komadov. Sveže špingle in hrške 4 Din kg, po 50 kg franco polvoz razpošilja G. Drechsler, Tuzla. 1666

KABLJENO POHISTVO

velika javna razprodaja. Kompletne sobne opreme kakor tudi posredni kosi. Razprodaja traja 10 do 15 dni. Izkoristite priliko, cene nizke. Pohistvo si lahko ogledate vsak dan na Tyrševi c. 14. 1667

Dva iz vlomilske tolpe

Vest se jima ne oglašja več — Žrtev fanatične vere v pravico — Afera z zasačinom

Ljubljana, 24. junija. Pred meseci je bilo za Ljubljano odkritje brloga vlomilcev v Mestnem logu majhna senzacija, ki se je v nekaj dneh prelevila v velik traš, kajti ljudje so govorili, da je policija našla tam v logu v bližini hišice nekega starčka zakopan pravcati vlomilski zaklad. Ta starček je res bil tako gostoljuben, da je prenočeval v svoji bori hišici dva člana vlomilske tolpe, ki je še vedno strah in trepet Ljubljane, čeprav ji naša policija temeljito redči vrste. Dva iz te družbe sta res spravljala svoj plen v gostoljubni bajti v Mestnem logu in res sta ga nekaj tudi zakopala. Posebno bajen, kakor zaklad kakšnih morskih roparjev, pa ta njun zaklad ni bil. Junaka sta Josip Kučko iz Novega mesta, star 22 let, in Alojz Erjavac, mesarski pomočnik iz Ljubljane, star 23 let. Oba sta bila zaradi tatvin in vlomov že prej kaznovana.

Taki vlomilci, kakor sta Kučko in Erjavac, spadajo v vrsto rojenih vlomilcev in tatov, ki opravljajo svoj posel brez najmanjšega glasu vesti. Samo ob sebi razumljivo se jim zdi, da vlamljajo in krajejo in ravno tako naravno se jim zdi, da morajo po ponesrečenih vlomilskih pohodih odsedeti primerno porcijo jeze v kaznili. Taki vlomilci se ne branijo pred sodniki, ter se ne skušajo izmazati, temveč jim je sodni postopek nekakšno nujno zlo, kateremu se ni moglo izogniti, mogoče pa ga je skrajšati s priznanjem. Tako sta tudi Kučko in Erjavac priznala vse vrome in tatvine, ki sta jih izvršila v februarju in v marcu v Ljubljani. Devet vromov s škodo, ki znaša okrog 7000 din, jima je obtožnica naprtila. Le zaradi nekega ukradenega dinamomotorja sta zanižala krivdo. Vlamljala sta s silo v zaprte prostore in odnašala vse, kar jima je prišlo na hitro pot, kakor perilo, obleko, čevlje, živila, kovčege itd. Erjavac je bil obsojen na poldruge leto strogega zapora, Kučko pa na 2 leti robove.

MOŽ JO JE PUSTIL NA CEDILU

Zena zastopnika Mrharja mlada in inteligentna Alojzija Mrhar iz Srednje vasi je bila vsa nesrečna, ko ji je sodnik po obsodi rekel, da lahko gre, da je opravila. Nesrečna ni bila zaradi pogojne kazni mesec dni zapora, marveč zaradi nekega velikega razočaranja. Govorila je pred sodnikom s tako večino in prepričevalnostjo, da smo strmeli. V lepi slovenščini in z lepo zgrajenimi stavki je skušala sodnika pre-

pricati, da je pravica na njeni strani. O tem je bila sama do dna duše uvajena. Zato je govorila tako sugestivno in tako mirno. V njej smo pa čutili fanatično voljo in fanatično prepričanje, da je sama pravica in da so vsi drugi krivični. Najbrže je žrtev svojega fanatičnega prepričanja o pravici, ki je najlepša, kakor je dejala. Zaradi tega fanatizma ne bo v življenju nikoli srečna in še mnogokrat bo vzdihnila, kakor to pot pred sodnikom po obsodi, da je nesrečna. Gre za tiste vrste fanatizem, s katerim se kmečki ljudje pravda-jo za 10 din vreden svet, dokler ne zaprav- dajo svojega 100.000 din vrednega posestva.

Mrharjevi Alojziji je mož, ki je bil svoje čase poštar, povedal, da pridržuje njegova sestra, ki raznaša pošto, doma v omari pi-sma, namesto da bi jih takoj raznosila strankam. Poštarica v Srednji vasi je o tem obvestila svojega šefa, ki je uvedel preiskavo. Na domo denuncirane raznašalke pošte niso našli ničesar. Poštarica in stranke so izjavile, da opravlja raznašalka svoje delo že več let z vso vestnostjo. Alojzijo je zaradi lažne ovadbe prijel državni pravdnik in ker jo je mož pustil na cedilu, je bila obsojena. Njen mož ni hotel kot priča na glavni razpravi nič ve-deti o pismih, ki jih njegova sestra zadržuje doma. To je bilo veliko razočaranje obtožene Alojzije, zaradi katerega je bila tako nesrečna.

AFERA Z ZASACINOM

Trgovski pomočnik Križ Drago je ova-dil trošarskega asistenta mestnega po-glavarstva Hermana Šolarja, da mu je Šo-lar izplačal samo 125 din zasačnine, name-sto 450 din, katerega mu je šla, ker je lani v aprilu zasačil nekega prevoznika iz Ljub-ljane pri tihotapljenju usnja. Zaradi te ovadbe je moral sam Križ na zatožno klo-p, ker se je izkazalo, da je Šolarja laž-no ovadil.

Iz poročil mestnega poglavarstva je bilo razvidno, da je Križu pripadalo samo 175 din zasačnine in da mu je za znesek urad-nik Jensterle izplačal. Šolar z izplačavan-jem zasačnin sploh ni imel opravila in zaradi tega tudi ni mogel Križa opehariti. Senat je zaslusal več prič, katerih izjave so si pa nasprotovale, tako da na zadnje le ni bilo čisto jasno in na dlani, kako je bilo s to zasačnino. Sodniki so razpravo preložili na nedoločen čas, dotlej bodo pa zaslišali še nekatere priče.

bremena posestnikov hiš v bivših okoliš-kih občinah, bo pač razumel nesadovolj-nost prebivalcev na periferiji. Tolakša, da se bodo privadili, pač ne začne moogo-čaj se pri tem marsikdo epomni na Ribni-čanovega osla.

Ženski Edison

Od mladih let se je razvijala Beulah Henry v Severni Karolini neverjetno in nepričakovano tako, da je delala materi hude preglavice. Beulah ni znala narisati ničesar drugega razen zelo okornih skic z vijugastimi črkami. Pa tudi v šoli se ni dobro učila. In vendar se je razvil tako čudovito, da je zdaj patentni urad v Wa-shingtonu potrdil že njen 52. patent. Če-prav ni znala risati, se je že v zgodnji mladosti zanimala za strojno tehniko in fino konstrukterstvo. Kar po vrsti je pri-hajala na dan z novimi idejami, samo uresničiti ni znala nonebe, pa tudi narisati ne, kar je bila zasnova v glavi. Zato je trajalo vedno dolgo, predno je kdo drugi razumel, kaj prav za prav hoče to čudo dekle.

Zdaj ima miss Henry velik laboratorij in mnogo mehanikov, ki razumejo njene laične podplele in okorne risbe. Stanuje v hotelu »Viktorija« v New Yorku in kadar ni zaposlena v delavnici, sedi doma in čita. Trdi pa, da od čitanja nima mnogo koristi. Ideje ji prihajajo kar same v glavo, da le sedi brez dela in gleda v strop. Najtežje ji je spoznameti se z mehaniki in dopovedati jim, na kaj je zopet prišla njena misel. Miss Henry je praktična. Med drugimi je izumila tudi protograf. To je aparat, ki se pritrdi na pisalni stroj in ki omogoča napraviti naenkrat štiri ko-pije brez kopirnega papirja. Sestavlja je tudi nov šivalni stroj in lutko s cevkami v notranjosti, ki se vede kakor živ otrok, meša z ročicami, kima v pozdrav itd. Izumila je nov stroj za izdelovanje sta-doleza in kopano gobo z milom v notra-njosti tako, da človeku ni potrebno milo, če se hoče namiliti.

Zdaj sestavlja nov pisalni stroj, ki ne bo ropotal. Novemu stroju hoče priključi-ti napravo, da se ne bo izmikal papir, če je treba napraviti več kopij. In vendar pravi o sebi, da ne razume ničesar iz fi-zike, strojne tehnike ali kemije in da tudi tujih izrazov ne razume. Nedavno se je obrnila nanjo neka družba za izdelovanje modernih jeklenih blagin in jo naprosila, naj izdelava nov računski stroj. Dosedanji računski stroj naj bi izpremenila tako, da bi pisal kakor pisalni stroj. In res ga je kmalu sestavila.

Prvi zvezdarski daljnogled

Tudi izum daljnogleda pripisujejo na-ključju. Baje ima daljnogled več izumitel-jer. Po ohranjenih zapisih je zaprosil holandski izdelovalec očal Johan Lipper-shey 2. oktobra 1608 za podelitev patenta za izum, ki s pomočjo dveh leč približuje oddaljene predmete. Nekateri njegovi so-dobniki so trdili, da je nastal njegov izum po naključju, ko so se igrali s stari-mi lečami ein so sami prišli na to, da približujejo predmete, če jih prav postavi-mo. Na njihovo opozorilo je jel oče delati poskuse in kmalu je sestavil prvi daljno-gled. Patenta za svoj izum pa ni dobil, ker mu je bilo rečeno, da je že več ljudi se-stavilo nekaj podobnega. Nasvetovali so mu izdelati daljnogled za obe očesi. Lipper-shey je ubogal in za prve tri daljnogled-e je dobil 900 cekinov.

Slavni italijanski zvezdoslovec Galilei je zvedel za ta izum in takoj je zaslužil v njem sredstvo za uspešno opazovanje ne-beskonca. Ker pa mu ni bilo znano, kakšen je daljnogled, je poskusil napraviti ga sam. In res je kmalu napravil daljnogled, ki je povečeval trikrat. Njegov drugi daljnogled je povečeval sedemkrat, tretji pa že tride-sektrah. Lahko si mislimo njegovo veselje, ko je nameril svoj daljnogled na nebo. To-da verjeli mu niso in tako ni mogel najti nikogar, ki bi se dal prepričati, da bi tu-di sam pogledal skozi daljnogled. Eden najslavnejših filozofov tedanje dobe Libri je bil njegov najhujši nasprotnik. Usoda izumitelju zvezdarskega daljnogleda ni bila naklonjena. Za zvezdoslovje tako za-služni Galilei je pred svojo smrtjo oselepel. Umrl je v Arcetri pri Firenci 8. januarja 1642.

Med prvimi in zadnjimi zvezdarskim dal-jnogledom leži doba skoraj 300 let in v tem času je tehnika tudi v pogledu daljno-gledov silno napredovala. Oriaški daljno-gled za zvezdarno na hribu Pealomaru v Kaliforniji, o katerem smo že poročali, po-meni zadnje besede moderne tehnike. Naj-bližje mesto San Diego je oddaljeno 129 milj, tako da daljnogleda ne bo motila umetna svetloba. Zrak v okolici zvezdar-ne je zelo čist. Daljnogled bo tehtal okrog 500 ton, težal bo na nad pol milijona funtov Sterlingov. Zvezdoslovci upajo, da bodo videli 3600.000.000.000.000.000 milj daleč a tem daljnogledom.

Topovi in strojnice spremljajo tjulne

Tudi za tjulne velja lovski čas — Vsako leto jih ubijejo okrog 60.000

V aprilu se začne na Aleutih vsako leto se-zona tjulnov. Zaščitni čolni, opremljeni z ma-limi topovi in strojni-cami, spremljajo ogrom-na krdela tjulnov od juga proti severu. Naj-zanimivejša, najbolj pu-stolovska, pa tudi naj-bolj dobičkanosa za-ščitna živali gre tu stro-go po mednarodnih po-godbah. Dvakrat v letu v aprilu in v septem-bru, se zbere trgovci s krznom iz New Yorka, Londona, Leipziga in Pariza na dražbi v St. Louisu, kjer se prodav-nekaj minutah za več milijonov dolarjev krz-na. Trgovci odpravijo mehke in prožne kože, preizkušajo njeno trpežnost. Ne zanimajo jih pa tragedije, ki so se odigrale zaradi teh kož tam daleč zunaj na Tihem oceanu.

Letošnjo krunejo na pot zaščitni čolni, ki jim je naloga po končani zimi spremlja-ti samice in mladiče tjulnov od kalifornij-ske obale tja gori k Pribilovim skalam na otočju Aleutov. Veliki, krepki samec se umaknejo jeseni k obali južne Aljaske, za-ščitni čolni pa spremljajo krdela samec-zopet k jugu. Kdor bi hotel moliti ali ogra-žati to selitev tjulnov, bi prišel v resen kon-flikt s topovi, s katerimi so oboroženi za-ščitni čolni. Ti čolni spremljajo že 25 let od 500.000 do 900.000 tjulnov nad 3000 milj daleč proti severu ali proti jugu. Ze-dinjene države so organizirale to zaščito tjulnov po dogodku pred 150 leti.

V poletnih mesecih 1. 1786 je plul ruski pustolovec Pribilev s svojo staro jadrmico okrog nevarnih aleutskih pečin, ko je naen-krat zaslišal iz goste megle hropenje, la-janje in tuljenje tjulnov. Previdno se jim je približal in zagledal je več vulkaničnih skal, ki niso bile zabeležene na nobenem zemljevidu. Te skale so bile doslovno po-krite s tjulni. Pribilev bi ne bil napravil tako važnega odkritja, če bi bil odkril zlar-to žilo v zemlji. Našel je bil dolgo iskano mesto, kjer se zbirajo vsako leto ogromna krdela tihomorskih tjulnov.

To skakalo očito je sicer brez vsake vrednosti. Niti tujani ob obali, niso mo-gli izsiliti iz zemlje ničesar, razen malo mahu in njemu podobnih rastlin. Sicer pa tu čak na more niti rasti, kajti nad skal-natim otočjem leži skoraj neprestano gosta megla. Prebrisani tjulni so si pa izbrali to očito baš zaradi megle, ki jim je pa-pozneje postala usodna, ker zaradi nje ni-si videli bližajočega se sovražnika. Zato se niso mogli umakniti v morje niti takrat, ko niso bili več tako zaupljivi in ko se ni-si več tako brezskrbno približevali ljudem, ki so jih neusmiljeno pobijali.

Ko je leta 1867 Rusija prodala to skakalo-otočje Ameriki, so jeli prihajati angli-ški, ameriški in japonski lovci tjulnov in ubijali so jih na stotine zaradi njihove dragocene kože. Takrat je v eni sa-mi sezoni odplulo od Pribilovih otokov 50 do 60 ladij s tovorom kožuhovalne. Lovci so se vedli sprli in stekli. Večkrat je prišlo celo tako daleč, da so obležali na bojiš-ču mrtvi in ranjeni med ubitimi in odrti-mi tjulni.

Leta 1911 so Zedinjene države ugotovile, da je ostalo od nekdanjih do 2 milijona brojevitih krdel tjulnov komaj še 250.000 glav. Lovci so ubijali samice z mladiči, pa tudi stare in mlade samce. Ameriška drža-va je spoznala, da tjulni izumirajo in da je skakalo otočje vedno bolj puho. Zato je Amerika sklenila pogodbo, po kateri se ona, Japonska, Rusija in Anglija zavežejo, da ne bodo streljali niti ubijale tjulnov, razen v določeni lovski dobi. Posledica teh ukrepov je bila, da se je jelo število tjul-nov zopet množiti in da jih je bilo kmalu zopet toliko, kakor prvotno, čeprav jih vs-ko leto pobijejo okrog 60.000. Pobijajo jih pa sistematično in strogo pazijo, da ne ubi-jajo samice in mladiče.

Tjulin samec živi poligamično. Često ima v svojem harem 40 do 100 samice, katerim se poseveča noč in dan, tako da izgubi vsa maščoba, kar je za nestradal za zimo. Med samec pride večkrat do srditega boja. Zmaga-voalec odvleče truplo svojega tekmeča v območje drugega samca in v svarič vsem, ki bi mu hoteli hoditi se v selje. Tudi tjulni so zelo ljubosumni in ne pustijo dru-gih samec v svojem samcem, čeprav jih imajo v izobilju.

Samci pa postanejo tako bojevitni šele v tretjem letu. Dotlej so pa zelo razposajeni, igrajo in prekopavajo se v vodi, ko so se z velikim trudom naučili od matere pla-vati. Mladiči se sprva boje vode. Nekega dne pa postanejo konkurenti starih sam-

cev. Leti odhajajo točno po doseženem se-stem letu na izmenjavno k obali Aljaske. Tedaj imajo že tako slab kožuh, da se ri-bičem ne zdi vredno pobijati jih. Poseb-ne stražarske ladje vsako leto ugotovijo, ko-liko samcev do treh let se sme pobiti, po-tem se pa prične lov. Tjuline napade k eni strani otoka, kjer jih pobijajo s kiji, po-tem jih pa še zabodejo z noži. Kože polože v solno raztopino in pošljejo v sodih v St. Louis, kjer jih obdelajo. Tam je pa že ko-nee policijske zaščite, tjuln je postal blago, žigar kožuhovalna gre na svetovni trg.

Iz Trbovelj

Praznik rudarskega sokolstva. Tukaj-šnji Sokol je imel v nedeljo 20. t. m. svoj praznik, ki je pomenil lepo manifestacijo sokolske misli v naši dolini. Nasloplili so vsi oddelki od dce do telovadnega član-stva. Letošnji telovadni nastop je bil po-sebno dobro pripravljen, kar so pokazali tudi strunni nastopi vseh oddelkov in podincev. Tudi udeležba prijateljev sokol-stva je bila letos mnogo večja kakor druga leta, saj so bile terase na telovadski po-polnoma zasedene. Ob zvokih sokolske god-be so izvajali posamezni oddelki vzorno in precizno najtežje vaje ter želi za vsako točko zasluženo odobravanje. Zlasti velik napredek je pokazala orodna telovadba, v kateri so naši sokolski telovadci že od nek-daj pravi mojstri. Tudi ostale točke telo-vadnega sporeda so bile vzorno in strumno podane, tako da je trboveljsko sokolstvo lahko ponosno na svoj napredek. Proti kon-cu nastopa pa je dež nekoliko motil pri-redeitev, ki se je nato nadaljevala in zaklju-čila v prostorih Sokolskega doma.

Poonstren pasji kontumace. Ker je bil pred kratkim ugotovljen v roku meseca dni v sruzu že drugi slučaj pasje stekline, ko je neki pes v občini Sv. Krištof pri La-skem ugriznil Mihaela Golouha, je srsko načelstvo odredilo poostren pasji kontumace za laški srez. Po tej odredbi morajo biti takoj prijavljeni občini vsi psi, ki jih ob-čina doslej še nima v evidenci, javiti se morajo vse spremembe v staložu psov, psi morajo biti tako zavarovani podnevi in po-noči, da ne morejo ubežati in priti v do-tiko z drugimi psi, polenjanje mačk se me-ra zabraniti in sploh se mora postopati tak-o, kakor predpisujejo tozadevni varnostni predpisi. Končati so prejeti točna navodila zaradi pokončavanja psov in mačk, ki bo-do prosti založenj.

Trine cene. Vžerajšnji živilski trg je bil zlasti dobro založen z zgodnjim sadjem. Mnogo je bilo brešenj, ki so se zadnji te-den precej pocenile. Kmetje, ki jih dora-žajo na trg kar z vozovi, jih prodajajo po 3 Din kg, kmetice, ki jih donesajo na trg s koši, pa po 4 Din. Branjevi prodajajo če-ršnje na trgu še nekoliko dražje, vendar so se v zadnjem času tudi pri njih že precej pocenile. Tudi jagode so postale ce-njeje in so jih danes prodajali po 4 Din lter, brusnice pa po 2 Din lter. Mnogo je bilo tudi gob, ki so jih ponujale kmetice po 4 Din kg. Fižol v strohju je bil na trgu po 6 Din kg, kumare po 4 Din, paradiž-niki po 6 Din, krompir po 3 Din kg in to novi krompir, dočim je stari krompir po 1 Din kg. Jajca so ponujale kmetice po 15 za 10 Din. Perutnina pa tudi na našem trgu ni posebno pocena. Kokoši stanejo 28 do 30 Din, piščanci pa so bili danes po 11, 12 in 13 Din komad. Surovo maslo je ime-lo staro ceno, t. i. po 24 Din kg. Kupec je bilo danes malo, kar se vedno bolj od-mikamo od plačilnega dneva proti zadnje-mu v mesecu, ko so žepi prazni.

NA ZENITOVANJSKEM POTOVANJU

On: Dušica, kako rad te imam... nata-kar, račun prosim.
Natakar: Onostite, gospod, saj niste še ničesar naročili.

Andre Armandy:

Princesa Symianova

Kmalu po povratku na francosko bojišče je bil težko ranjen in zato je moral ostati več mesecev v zaledju... Čeprav v smrtni nevarnosti jo je pre-magal s fikšno idejo: Staša se je poročila samo proti svoji volji in pod pritiskom in nekega dne jo utege zopet najti.

Slednjič je prišel mir. Iz prejšnjega poglavja ve-mo, kaj je počel Robert de Brancelin do svojega izstopa iz vojske.

Drugo poglavje Zlate razvaline

SIMEON CANTALOUPE, FILOZOF.

Prvi začetki Diogenea Cinika so bili ponarejanje denarja. Kljub temu ga je pa zgodovina uvrstila med filozofe.

Ce se logika kot veda še ni preživela, moramo Simeona Cantaloupe, modernega filozofa, uvrstiti

21

proti njega, kajti čeprav sta bili njuni življenjski pota diametralno nasprotni, sloni njuna filozofija na isti podlagi: isti neizprosni nazori, ista temeljna nemarnost, enako absolutno zaničevanje bliž-njih. S tem se končajo skupne poteze.

Dočim si je mož z lučjo izbral za poklic sovrašt-vo do denarja, je bilo glavno prizadevanje Simeo-na Cantaloupe vse življenje izžemati žepa bližnjih. Modrijan kakršen je bil je izbral med zakonitimi in nezakonitimi sredstvi tista, ki so mu zagotav-ljala minimum rizika in maksimum dobička.

Njegovi prvi koraki v življenje pričajo o tem. Dočim je prišlo mnogo ljudi na beraško pečico za zeleno igralsko mizo, si on ni izbral vioge igrača, temveč croupiera. In tistemu, kdor zna iz tega sklepati o vsem drugem, bo gotovo zadostovalo že to za presojo.

Croupierstvo je po pravih igrah edini naključju neizpostavljeni dohodek. Zavedajoč se tega je Si-meon Cantaloupe po prvem dobičku nadaljeval svojo kariero s smotrenim zidanjem na človeško neumnost.

Prilagodit se okviru, pa boste nedotakljivi vam poreko vsi bankirji. Čeprav se je moral zadržati za svoje premoženje tej družabni hiši je kmaj za njo samo globoko zaničevanje. Ker je bil pa do skrajnosti prebrisan, mu niti na misel ni prišlo deliti komunistične nauke.

V njegovih očeh se je delilo človeštvo v dve ka-tegoriji ne glede na razred ali družabno stopnjo: na tiste, ki pridobivajo, in na take, iz katerih se

pridobiva. Ni menda treba še posebej naglašati, da se je prišteval med prve.

Sicer pa, čeprav se nam zdaj njegova filozofija dvomišljiva, še ne smemo iz tega sklepati, da bi bil slab človek. Če je motril življenjske grdobije mlač-no in skeptično, ne da bi jih priznaval, ni pome-nilo to, da bi mu bile morda všeč ali da bi se z njimi strinjal. V njegovem značaju ni bilo niti najmanjše sence človeka, ki hoče popravljati za-blude, pač pa si je na vse načine prizade val, da bi ne bil zapleten v nje. In če se mu je pripetilo, da je moral storiti kaj, kar je imelo obžalovanja-vredne posledice za druge razen njega, je to vedno pripisal golemu naključju, kajti Cantaloupe se je držal načela, da je treba pomagati ob vsaki priliki.

V času, ko je posegel v naše dogodke, je bil krepak mož petdesetih let, visoke postave in za-vajen. Toda ne da bi ga mogli pritevatiti med debelost, je delal vs iz očetovske dobrotnosti. Zdal je bil lohav, zdaj zopet brezbržen in prebris-an.

V resnici je pa opravljal bolj v vlogi diletanta, nego iz potrebe, da bi se ne umazal, kakor je sam zatrjeval — debelostno obrt bookmakerja in iz tega poljica je izviralo njegovo premoženje.

Da zaključimo njegovo moretno silueto, naj pripomnimo še, da je bil blaziran, prost vseh pred-sodkov in skrupuloznosti, mož, ki je znal vse ra-zumeti in ničesar pokvariti in je skrival v globini svoje duše, ne da bi se sam tega zavedal, ostanek sočutja, kateremu se je upiral Cantaloupe z enako

žilavostjo, s kakršno se je zavzemal za konje, na katere je sprejemal stave.

V tistih časih je bila v rue Fontaine tajna igral-nica, ki so ji bili dati njeni gostje ime »Fenix«, kajti že dvajsetkrat jo je bila napadla policija, pa se je dvajsetkrat znova porodila iz pepela svo-jega zatona.

Vsaka policijska racija namreč ne samo da igralnici ni škodovala, temveč ji je prinesla celo nov vir dohodkov. Navada njene lastnice je bila zahtevati od gostov bankovce v zameno za žetone, ki so se edini sprejemali na igralški mizi. In ker je diskreten zvoneček pravčasno opozarjal na ne-pričakovan policijski posej, je puščala potem, ko je blagajna hitro izginila na nji sami znan način — inspektorjem plen brez vsake vrednosti, pisana družba gostov se je pa morala zagovarjati pred zakonci.

Toda z enako trdovratno pasivnostjo niso isti igrači, ki jih je bila oskrbala, nikoli pozabiti znova prinesiti ji svoje prihranke ali dohodek svojega oduševstva, ko je čez nekaj časa zopet odprla svojo beznico.

No torej, nekega večera je prišel Simeon Can-taloupe v hrepenju po svojem bivšem poklicu opreznovat okrog igralске mize. Tam so ga ponda-vili ne kot klijenta, temveč kot prijatelja, kajti lastnica lokalca Marie, ga je nekoč v zhalvalo za njegovo posojila osrečevala z ljubeznjivostjo in sicer v času, ko se je udajala ljubavnim pustolov-ščinam in lenobi.